

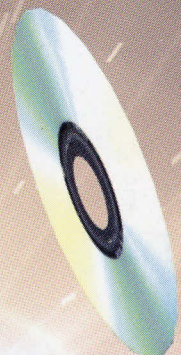
ACORN

Amiga.x

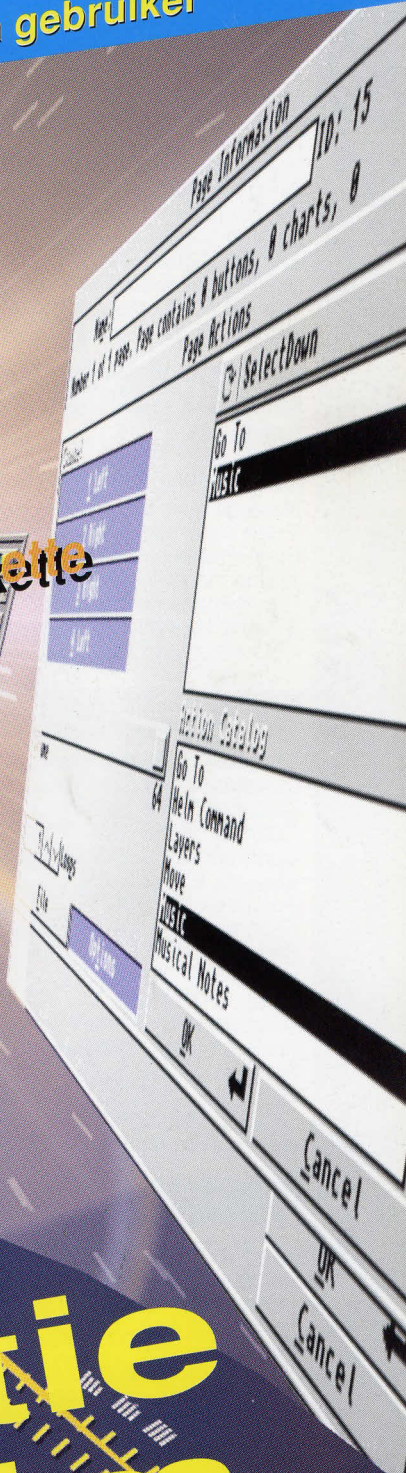
9

44 pagina's Amiga.eXtra
Het enige Nederlandstalige maandblad voor de Amiga gebruiker

- * Helm: het auteurs- en presentatie pakket
- * Tekentips
- * Acorn 3010 met ARM Risc
- * Video deel 2 door Hennie Pompe
- * Lettertypen, een fonts apart

gratis! diskette

Amiga.X wordt geheel door ons zelf opge maakt op een Amiga 3000 in PageStream 2.2

Amiga.x

Coverdisk Amiga.X - Februari '95, nr: 9

Complete HELM demo samengesteld door Eureka
Schuifpuzzel om op te lossen
AGW v1.02 - Real3D/Molenobject

Postbus 81186-3009 GD Rotterdam-010-4559702

Indien diskette niet aanwezig vragen bij de kassa!

Aktie Helm

COMPUTER

HARDWARE

BARLAGE

Openingstijden

Kerkrade	Dinsdag t/m Vrijdag	: 10.00 t/m 13.00 en 14.00 t/m 18.00
	Zaterdags	: 10.00 t/m 17.00
Den Haag	Dinsdag t/m Vrijdag	: 10.00 t/m 13.00 en 14.00 t/m 18.00
	Zaterdags	: 10.00 t/m 17.00
Dokkum	Dinsdag t/m Vrijdag	: 9.00 t/m 12.00 en 13.00 t/m 18.00
	Vrijdagavond	: Koopavond 19.00 t/m 21.00
	Zaterdags	: 9.00 t/m 12.00 en 13.00 t/m 17.00

Amiga

Amiga 1200	999,-
Amiga 1200 , 60MB	1299,-
Amiga 1200 , 540MB	1499,-
Amiga 3000T,6MB,100MB	2995,-
Amiga 3000T040,6MB,100MB ...	3695,-
Meerprijs voor 365MB	399,-
Meerprijs voor 730MB	599,-
Amiga 4000 030,2MB	2995,-
Amiga 4000 040,6MB	3995,-
Amiga 4000T040,6MB,540MB ...	5695,-
Amiga 1200 Tower (behuizing) ..	699,-
Amiga 1200 Tower incl. zorroslot	899,-
Monitor Microvitek 1438	895,-
Monitor IDEK 5017 17"	1995,-
Monitor IDEK 8617 17"	2095,-
Monitor RGB voor Amiga	349,-
Amiga CD 32	399,-

Macro System

Retine BLT Z2	879,-
Retina BLT Z3,4MB	1129,-
V-Lab Composite intern	429,-
V-Lab YC intern	699,-
V-Lab extern YC	879,-
V-Lab Motion	2395,-
Toccata 16 bits geluidskaart	729,-
Maestro professional	1150,-
V-Code intern	109,-
V-Code extern	269,-
Autom. monitor switch	249,-
Warp engine 040,40Mhz	3095,-

Village Tronic

Picasso II RTG	749,-
Pablo, videomodule	349,-
Ariadne ethernetkaart	579,-
Mainactor professional	129,-
OS3.1 voor A500/2000	199,-
OS3.1 voor A3000	229,-
OS3.1 voor A4000	229,-
OS3.1 voor A1200	bel

Blitz basic 2 V1.9 199,-

Electronic Design

PAL Genlock	599,-
YC Genlock	799,-
Sirius II genlock (Vanaf maart) ..	1995,-
Neptun Genlock	1299,-
Video converter II	379,-
Frame store	749,-
Frame machine	795,-
Frame machine incl. Prism 24	1495,-
Y-kabel voor frame machine	79,-
TBC enhancer	1949,-

Harddisken

Quantum SCSI 42MB	149,-
Quantum SCSI 52MB	179,-
Quantum SCSI 100MB	249,-
Quantum SCSI 365MB	499,-
Quantum SCSI 730MB	799,-
Seagate IDE 425MB	499,-
Seagate IDE 540MB	549,-
Seagate IDE 1GB	999,-
Seagate IDE 2GB AV	2395,-
HP SCSI 1GB	1299,-
Fujitsu SCSI 1GB	1349,-
Micropolis AV harddisken	bel
Andere maten op aanvraag	bel
Syquest 270MB SCSI intern	899,-
Syquest 270MB SCSI extern	1049,-
Syquest cartridge 270MB	149,-
Ook in IDE uitvoering leverbaar ..	

A.S.S

Blizzard A1230 III 50/50/0	699,-
Blizzard A1230 III 50/50/4	949,-
Fastlane Z3	899,-
Cyberstorm 040	bel
Cyberstorm 060	bel
Cybervision 64bit	bel

**Blizzard 1220/4 nu
weer leverbaar**

COMPUTER

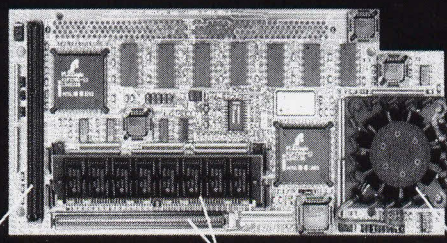
HARDWARE

BARLAGE

Kerkrade	045-425881
	045-425043
	045-425044
Den Haag	070-3684748
Dokkum	05190-20274

Diversen

Handboek werkbank 3.0 NL	55,-
Merlin grafic baord 4MB	599,-
Domino grafic board	249,-
Amiga 2000	699,-
Inruil monitoren	299,-
1084S NTSC incl trafo	299,-
SCSI tower voor 7 units	299,-
GG2+ bus bridgeboard kaart	279,-
Enlan DFS 2.0 ethernet software	599,-
Art department V2.50	579,-
Final writer 3.0	bel
Final Data	bel
Word worth 2.0 AGA	189,-
Word worth 3.0	279,-
Tandem controller A2/3/4000	149,-
Rom 2.0 voor CDTV	bel
2MB chipram voor A500/2000	349,-
Studio 2.0	bel
Turbo print 3.0	bel
PC task 3.0	139,-
Piccolo SD64 2MB	899,-
Piccolo SD64 4MB	1079,-
Peggy plus incl. video module	1579,-

**A4000
G-FORCE™
040/40**

40 mhz 040
Nu al vanaf

FL. 1.999,-

Bel voor onze aktuele CD32 en Mpeg CD lijst .....

Drukfouten / wijzigingen voorbehouden.

Indien er een artikel niet staat vermeld, bel ons dan even. Wij kunnen bijna elk produkt voor Amiga leveren en/of bezorgen

Colofon

Nummer 9 - Februari 1995

Management:

Aart-Jan Moerkerke
Corstiaan Breedveld
Postbus 81186-3009 GD Rotterdam

Redactie:

Hans van Leeuwen - Rudie Jaspers
Ruud Campsteijn
Sebastiaan Breedveld
Serge Hoogwerf - Jurgen Valks
Ben Kamphuis - Fred van Vliet
Eric Bruser - Hennie Pompe
Raymond de Brabander
Gerard van Katwijk

Uitgever:

Magazien

Vormgeving/Hoofdredactie:

Corstiaan Breedveld
Aart-Jan Moerkerke

Advertenties:

Corstiaan Breedveld
Tel: 010-4559702
Fax: 010-4422863
BBS: 010-4559351

Drukker:

Tijl Offset - Zwolle

Verspreiding:

Nederland:
AldiPress Tel: 03406-60700
België:
ImaPress Tel: 03 - 2300444

Oplage:

10.000

Overname van artikelen en/of het vermenigvuldigen daarvan is uitsluitend toegestaan na uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de uitgever. Opzegging van abonnementen altijd schriftelijk.

Abonnementen:

Tel: 010 - 4.55.97.02
Fax: 010 - 4.42.28.63

Amiga.X

Losse nummers F. 9,95
Abonnementen: F. 95,00 per jaar,
Losse nummers: 199 BF
Abonnement 1950 BF
12 nummers

Cover:

Frank Hoen - Eureka
m.b.v. Lightwave

1	Inhoud	20		Acorn 3010, met Arm Risc.
2	Nieuwe DirOpus, Eekhoorn voor SCSI, PC-Task vernieuwd, Flickerfixer voor A400, Paspoort voor video toaster.	22		Acorn versus Amiga. De belangrijkste verschillen op een rijtje.
3	Commodore roddels, ArtPAd, Multimedia.	25		We gaan verder met een molen, compleet met wieden voor ons bewegend schilderij.
4	HELM, een auteurs- en presentatie pakket.	28		Inhoud coverdisk nummer 9. Puzzel oplossingen.
6	Alles over lettertypen, deel 3, pad richtingen.	29		Workbank 3.0 voor u vanaf het begin.
8	Anya, de computer weduwe. Dit keer Ikke!	31		Mijn eerste modem deel 4. Over Points en Spots.
9	Wat een prijzenregen was er bij Amiga.X.	34		Presenteren met de Amiga deel 2. Deze keer gaat het over het plaatsen van tekst en het maken en activeren van buttons.
10	Artpad tekentablet, voor de 'kleine' kunstenaar.	36		Amiga Guide Writer versie 1.02. Tekst files op een 'boekachtige manier' lezen.
11	Spel-verrader, tips en trucs voor spellen.	37		Lezers reageren. Enigszins ingekor-te berichten die we u niet wilden onthouden.
12	Met Amiga.X voordelig aan de CD-Rom.	39		Te koop gevraagd en aangeboden. Gratis wv advertentie in Amiga.X.
13	Wij geven u een voorproefje van een stereogram.	40		Laatste pagina en bestelservice. Adverteerders index. AlfaData bestaat nog en registratie mogelijkheid van JS100 bij Hennie Pompe.
15	Tekentips deel 10: ruimte simulatie.			
17	Cover Acorn.X met items en coverdisk.			
19	Acorn Risc PC 486 Kaart.			

Nieuwe DirOpus

Het populaire programma Directory Opus (kortweg DirOpus of Dopus genoemd) is op weg naar een nieuwe update. De util, waarmee bijna alles met lades, device en files kan worden gedaan, wordt 'intern' volledig multitasking.

Wanneer bijvoorbeeld gekopieerd, geformatteerd of geprint wordt, kan meteen weer verder worden gegaan met andere opdrachten. Wachten tot de eerste opdracht afgehandeld is, is niet langer meer nodig. DirOpus 5.0 zal binnenkort bij de Nederlandse Amiga-dealers in de winkels liggen.

Eekhoorn voor scsi

Wie een Amiga 1200 heeft en zich al tijden ergerde aan het gebrek aan een goede scsi-interface, zal blij zijn met dit nieuwtje. Hisoft heeft de Squirrel SCSI-II interface het levenslicht laten zien.

De interface, die in de PCMCIA-poort kan worden geplugd (en hiermee dus ook geschikt is voor een Amiga 600) kan omgaan met harde schijven, CD-Roms, tapestreamers en removables. Hoewel lang beweerd werd, dat de PCMCIA-slot geen hoge snelheden aan kan, geeft de Squirrel veel concurrenten het nakijken. Een overdracht-snelheid van 1,2 megabyte per seconde op een standaard 1200 en 3 megabyte per seconde op een 68030-machine wordt beloofd.

Paspoort voor Video Toaster

De Video Toaster is al jaren een zeer populair stukje hardware voor video-producenten. Het probleem voor ons was echter, dat de Toaster alleen in een NTSC-norm te verkrijgen was en de langverwachte PAL-versie uitbleef. Nu kan met behulp van de Prime Image Passport 4000 het NTSC-beeld worden omgezet naar het Europese PAL-beeld. De combinatie van de Video Toaster met de Passport lijkt DE hardware-combinatie voor de Europese video-Amiga-wereld te zijn. Nadelen? Jazeker, de gigantisch hoge prijs van 5000 Engelse ponden. Maar kwaliteit mag wat kosten!

PC-Task vernieuwd

Wie zonder hardware een MS-DOS machine op zijn Amiga wil emuleren, kan tegenwoordig terecht bij het Australische bedrijf Quasar.

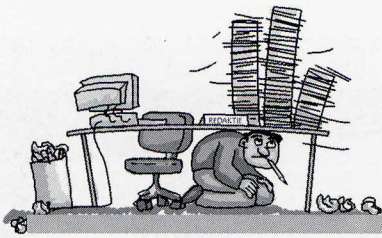
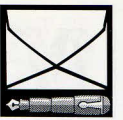
Deze distributeur heeft PC-Task 3.0 uitgebracht. De derde versie van PC-Task bootst op een perfecte manier een 286-machine na. Nieuwe opties van het pakket zijn ondermeer 'overname' van Amiga-geheugen tot 16 megabyte, gebruik van de Amiga-CD-rom en high-density diskette-stations. Alles wat nodig is om PC-Task 3.0 te draaien is een Amiga met kickstart 2 of hoger en 512 kilobyte ram.

Flickerfixer voor A4000

Tot nog toe was er voor de AGA Amiga 4000 geen flickerfixer in de handel om het ergerlijke trillen van het hires-beeld tegen te gaan. Daar is nu verandering in gekomen.

CompServ heeft de Scandoubler II in het leven geroepen. Deze insteekkaart voor het videoslot heeft vele mogelijkheden. De voorganger, Scandoubler I, zorgde ervoor, dat alle programma's op een 31 KHz-beeldbuis getoverd konden worden. De tweede versie van de Scandoubler gaat echter verder. Naast het laten verdwijnen van trillende pixels heeft de kaart een YC- en een composiet-uitgang om het beeld naar een videorecorder of TV te sturen.

De prijs van het speeltje is hoog. De Scandoubler II moet ongeveer 800 gulden gaan kosten.

Redactioneel

Geen enkel wereldje lijkt zo onvoorspelbaar te zijn, als de computerwereld. Ook op Amiga-gebied lijkt dit op te blijven gaan. De geruchtenstroom rond het voortbestaan van de Amiga houdt maar niet op. Overname, geen overname. Nieuwe Amiga, geen nieuwe Amiga... en ga zo maar door. Door enkele lezers is ons verweten, dat we nogal negatief zijn over de onderhandelingen rond de overleving van de Amiga. Misschien is dat zo, maar eerlijk is eerlijk: de geluiden waren niet al te best!

Nu lijken er wat lichtpuntjes te zijn ontstoken. Voor we verder gaan met het verklaren van deze lichtpuntjes, moeten we een behoorlijk voorbehoud als basis leggen. Niets van wat nu komt, is nog bevestigd. Onder het motto 'waar rook is, is vuur' willen we u toch de laatste roddels niet

onthouden.

• Gezegd wordt, dat:

- 1) De strijd rond de overname van de Amiga-lijn opnieuw is losgebarsten. Naast Commodore Engeland zou nu ook Creative Equipment International (CEI) met een behoorlijke som geld op de proppen zijn gekomen. Het bod van CEI zou over dat van Commodore UK zijn heengegaan.
- 2) De geruchten gaan ook, dat de voorraden op de Fillipijnen zijn vrijgegeven en dat binnenkort weer Amiga's te koop zullen zijn. Europa zou worden voorzien van een grote lading Amiga 1200's en Amerika zou, vanwege het grote succes van de Video Toaster, de hand op de grootste partij Amiga 4000's hebben gelegd.
- 3) Mocht CEI inderdaad de hand kunnen leggen op de 'Amiga-rechten', dan zou dit bedrijf een grootscheepse advertentie-campagne op gaan zetten over de hele wereld, inclusief televisie-reclame.

Nogmaals, we kunnen niet instaan voor de waarheid achter deze verhalen. Toch houden we ons aan deze strohalm vast. Weg met de tranen en 'hallo hoop'. Even afwachten nog.

Voor wat betreft Amiga.X zelf kunt u deze maand weer genieten. Voor de kunstenaars hebben we het kleine tekenbord 'Artpad' getest. Verder is er voor de 'multimedia-fanaten' een groot verhaal over Helm, kunnen DTP-ers zich storten op de publish-cursus en is Fred voor de 'bellers' weer achter zijn modem gekropen. Maar dat is niet alles! Lees verder en geniet.

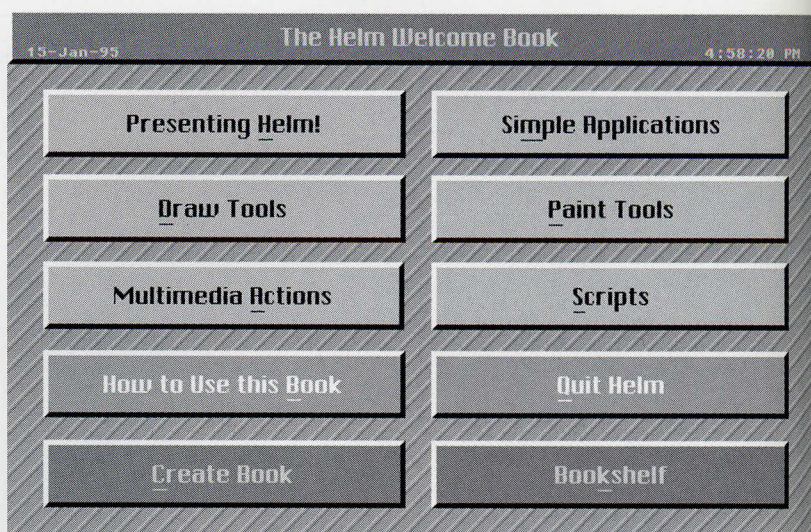
Tot volgende maand!

Aart-Jan Moerkerke.

*Wat is mooier dan zelf
allerhande applicaties maken
zonder al teveel moeite? Helm
geeft daarvoor alle*

Aart-Jan Moerkerke

*Wordt zelf een Helm-specialist en 'bouw'
je eigen multimedia-ontwerpen!*

Helm als media-expert

Het woord multimedia lijkt voor de Amiga te zijn uitgevonden. De machine weet al jaren multimedia-specialisten te boeien met professionele programma's als Scala en Mediapoint. Een nieuw programma kan aan het indrukwekkende lijstje van media-experts worden toegevoegd: Helm. Dit programma staat in de USA nummer 1 op de multimedialijst.

De introductie van Helm, die we door een goede samenwerking met Eureka kunnen geven, is naar onze mening indrukwekkend. Niet alleen proberen we in dit artikel uit te leggen wat Helm precies is, maar we willen ook, alle Amiga.X lezers zelf kennis laten maken met het multimedia-pakket. Op onze coverdisk prijkt daarom deze maand een complete Helm-versie. Het gaat om een zogenaamde 'light-demo', maar het pakket kan bijna alles wat het originele Helm-pakket ook kan. De beperking ligt niet in de kwaliteit, maar in de kwantiteit van Helmlite, die Eureka voor ons verzorgde, heeft een aantal beperkingen:

- a) het Helmboek kan maximaal 20 pagina's aan.
- b.) er kan niet mee worden geprint.
- c) enkele menu's zijn uitgeschakeld.

Maar daarover hoeft u niet te treuren... er blijft ruim voldoende over om urenlang aan de slag te kunnen. Het leuke aan Helm is, dat alle zelfgemaakte multimedia-applicaties rechtstreeks op de markt gebracht kunnen worden. Maar niet al te voorbarig. Wat is Helm nu precies en wat kan het? Daarover nu meer!

Interactief

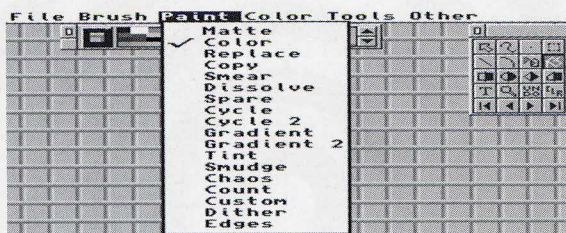
Helm kan het beste worden omschreven als een interactief boek, een schrijfmachine en tekenpakket ineen. Met het pakket kunnen ten eerste presentaties worden gemaakt. Verder kan de Helmgbruiker zelf applicaties opzetten. Voorbeelden hiervan zijn databases, kalenders, agenda's en zelfs DiskMaster-klonen.

Als eerste moet de vorm van het interactieve boek worden gemaakt. Dit is een fluitje van een cent met Helm. Door het plaatsen van tekst-boxen, knoppen, schuiven, tijdschakelaars en ga zo maar door kan de algemene vorm worden opgesteld. Wanneer we bijvoorbeeld een adressen-database willen maken, moet op elke pagina een tekstbox met termen als 'Naam', 'Adres', 'Postcode', 'Gemeente' en 'Telefoonnummer' tevoorschijn worden getoverd.

Is de basis-vorm eenmaal klaar, dan kan daar een plaatje overheen geplakt worden. Het moet er allemaal tenslotte mooi uitzien. Helm biedt voor alle grafische toeters en bellen een eigen tekenpakket, dat bijna niet onderdoet voor bijvoorbeeld Dpaint. 'Airbrushes', kleurverlopen en diverse andere effecten kunnen hierbij worden ingezet. Het programma hoeft niet verlaten te worden!

Actie

Is het geheel naar uw zin, dan kan aan elke 'schakelaar' een commando worden gehangen. Ook hier valt meteen de diversiteit aan mogelijkheden op. Een kleine greep uit het Helmlijstje zal u verstand doen staan. Aan een knop, schuif of ander object kunt u een muziekje of sample plakken, maar ook een dos commando, of

een Arexx script, en wat dacht u van een animatie of een plaatje, of een andere Helm-pagina, of heeft u liever een heel programma of een tekst die ingelezen wordt. Bijna alles is mogelijk met Helm. Aan actie ontbreekt het dus niet! Bovendien kunnen de acties worden uitgebreid met visuele beelddovergangen. Andere grote voordelen zijn het gebruik van de seriële poort en 'Hypertekst' om beeld, geluid, enz. te koppelen aan tekst.

Welke Amiga?

Kan Helm ook op mijn Amiga draaien, vraagt u zich misschien af. Het antwoord is bijna in alle gevallen 'JA'. Kickstart 1.3 en 1 megabyte geheugen zijn de enige vereisten. Een turbokaart, een AGA-chipset en kickstart 3 zijn echter aan te bevelen om alle mogelijkheden uit te buiten.

Helm wordt geleverd op drie diskette, die gemakkelijk te installeren zijn op een harde schijf. Bovendien is een zeer eenvoudig ogend, maar overvloedig duidelijke handleiding ingegrepen. Een speciaal 'browser-programma', dat uiteraard bijgeleverd wordt, maakt het mogelijk alle applicaties af te spelen. Deze 'browser' mag vrij gebruikt worden om de eigen applicaties 'aan de man' te brengen.

Oordeel

Natuurlijk moeten we een oordeel over Helm vellen. Een dikke negen als rapportcijfer, daar kunnen we kort over zijn. De prijs van het pakket, slechts 299 gulden, maakt het een stuk gereedschap, wat te behappen is. Achter het eenvoudige uiterlijk van het programma gaat een enorme kracht schuil. Die kracht lijkt in eerste instantie wat overweldigend, maar al snel blijkt dat het programma prettig om mee te werken is. Wat opviel is, dat Helm niet overweg kon met onze Spectrum EGS-kaart. Het aanwijzen van een hoge resolutie leverde zonder uitzondering de kreet 'onvoldoende geheugen' op, terwijl de egs-Amiga

bestukt was met 2 meg chipram en 18 meg fastram. Het werken met 'gewone' Hi-res was echter geen probleem. Dit was echter het enige nadeel, wat we konden vinden.

Een groot voordeel van Helm is, dat het werkt zonder dongles of andere lastige beveiligingen.

Cursus

Misschien zult u zeggen: 'maar daar kom ik nooit uit! Dat is fout gedacht. Helm is ongelooflijk gebruikersvriendelijk. Verstand van programmeren heeft u niet nodig. U kunt snel aan de gang. Wilt u een introductie document voor uw nieuwe, lichte versie van Helm? Dat kan. Schrijf een briefje naar **Amiga.X** of bel ons bbs.

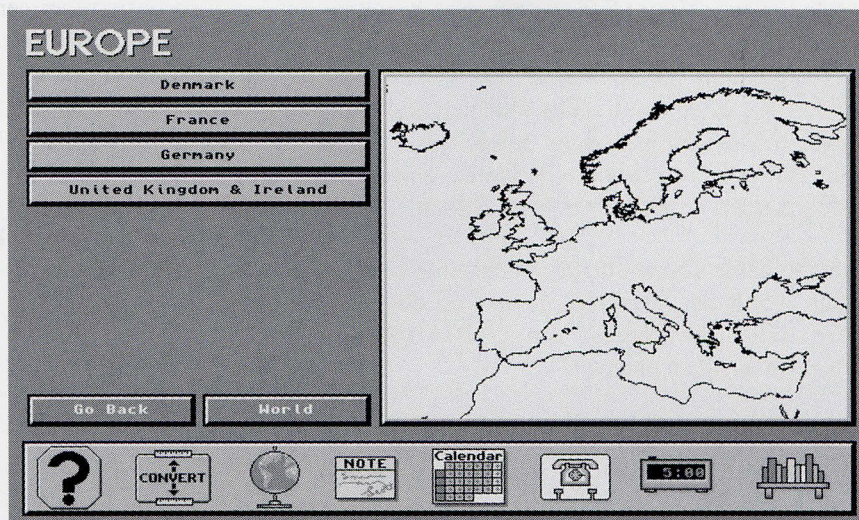
Om u nog meer van dienst te zijn, beginnen we volgende maand met een kleine Helm-cursus. In drie delen, gaan we u laten zien, wat Helm allemaal kan. Stap voor stap leert u zo drie verschillende applicaties te maken.

Wedstrijd

Wilt u de 'echte' volledige versie van Helm? Doe dan mee aan de ontwerp-wedstrijd, die **Eureka** en **Amiga.X** bij deze uitschrijven. Alle **Amiga.X** lezers worden uitgedaagd met de light-versie een applicatie te maken, die de moeite waard is.

Deze kan op schijf worden toegezonden aan **Amiga.X**, Postbus 81186, 3009 GD Rotterdam onder vermelding van Helm-uitdaging. Ook kunt u uw ontwerp achterlaten op ons bbs, +31-(0)10-4559351. Laat dan wel duidelijk uw naam, adres en telefoonnummer achter.

Frank Hoen van Eureka zal alle inzendingen beoordelen. De drie beste applicaties worden beloond met een door Eureka beschikbaar gesteld Helm-pakket. En dan kan het echte werk beginnen. Opsturen kan tot 15 maart. Waar wacht u op? Laat zien wat u kan.

Wilt u zelf letters ontwerpen dan is TypeSmith het aangewezen pakket met ontelbare mogelijkheden.

Corstiaan Breedveld

Clips copieren en weer herplaatsen gaat vaak verkeerd tendoor verkeerd converteren waardoor de richting van de paden wijzigt en wordt alles of niets op gevuld gezet.

Alles over lettertypen - deel 3

Pad richting

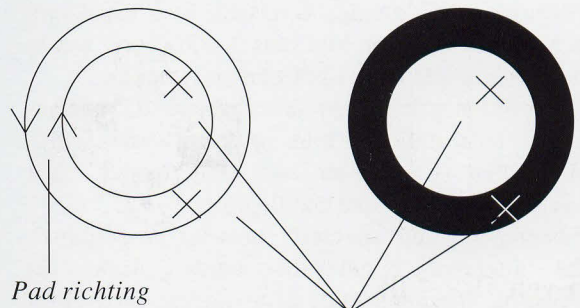
Paden behouden altijd de richting waarin ze getekend werden. De richting kan vanuit het begin punt zowel met de klok mee als tegen de richting van de klok in getekend worden. De richting van het pad is buitengewoon belangrijk voor het vullen van de PostScript lettertypen. Hoewel de richting van het pad voor voor Soft Logic lettertypen en Compugraphic Intellifonts niet echt padgevoelig zijn, is het aan te raden om uw lettertypen zo te ontwerpen dat de richting van het pad voor de vulvormen in de tegengestelde richting gaat van de buitenvormen, ongeacht het fontformaat, omdat u of een ander de fonts zouden kunnen willen converteren.

Winding Number Fill (PostScriptlettertypen)

Winding Number Fill betekent dat een punt in de letter zich buiten de gevulde vorm bevindt. Dus het is van belang dat de buitencirkel altijd met de klok mee getekend wordt en de binnen cirkel tegen de klok in. Dus de lijnen vanaf de kruisjes kruisen elkaar met een even aantal cirkeldelen, zowel met de klok mee als de andere tegen de klok in.

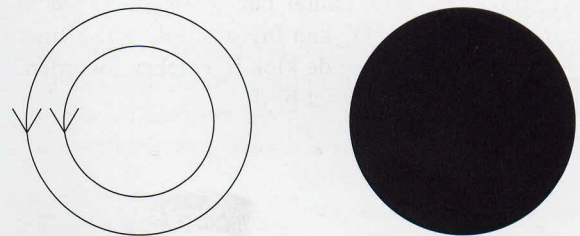
Gaan van beide vormen de paden dezelfde richting op dan wordt de vorm niet gevuld op de goede manier, omdat er nergens een kruisen van een gelijke aantal lijnen ontstaat.

Technisch gezien maakt het niet uit of de buiten-cirkel met de klok meegaat of niet, maar het is aan te raden om als regel de buitenste cirkel met de klok mee te tekenen.

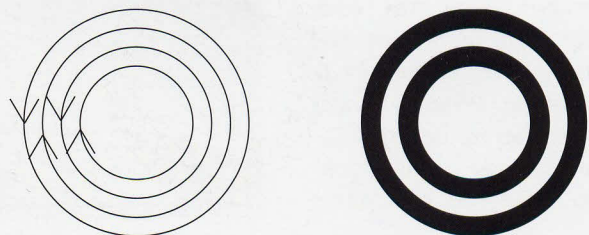

Pad richting

Vanaf dit punt kruisen de lijnen elkaar, dus wordt de vorm gevuld.

Zijn de paden in dezelfde richting vanaf een punt dan kan de vorm niet gevuld worden, omdat er geen kruispunt ontstaan is. Er kunnen natuurlijk ook meerdere cirkels, als een schietschijf, getekend worden. Elk opeenvolgend stel cirkels veroorzaakt een vul.

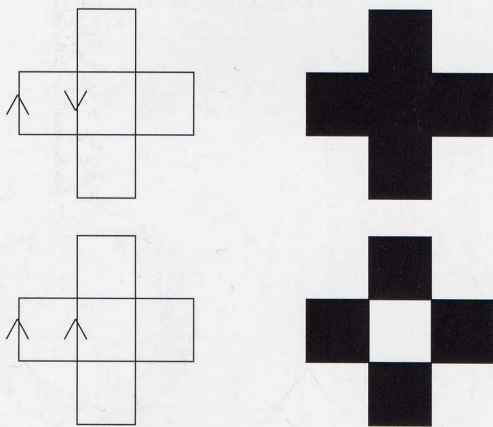

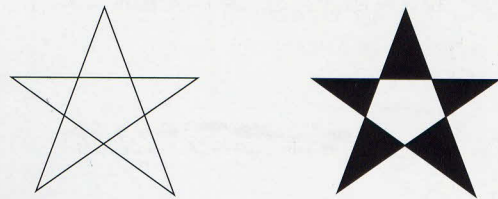
Als een pad over zichzelf kruist, wordt dat deel wat eroverheen gaat gevuld.

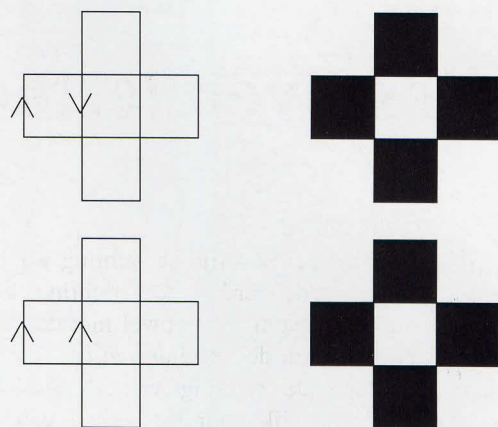
Als twee verschillende paden elkaar kruisen, dan wordt de plek die doubleert, niet gevuld, wanneer de pad richtingen tegengesteld zijn en gevuld wanneer ze dezelfde richting heen gaan.

Als een vorm over zichzelf kruist, dan wordt de overlappende vorm niet gevuld.

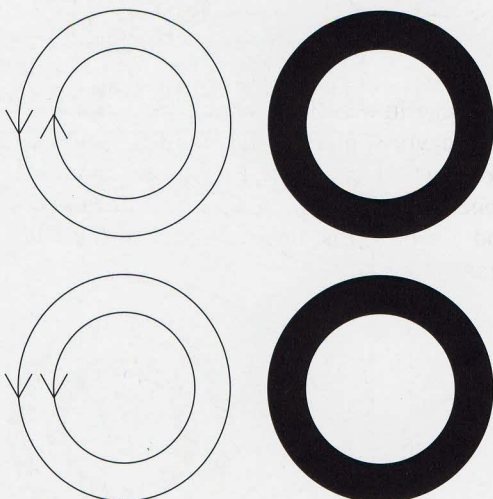

Als twee verschillende paden over elkaar heen liggen, zullen de overlappende delen niet gevuld worden, hoewel de tekenrichtingen zowel tegengesteld als meegaand zijn.

Even Odd Fill

Even Odd Fill betekent dat een punt in een letter zich buiten het gevulde gebied bevindt, als een lijn met de richting vanaf dat punt in welke richting dan ook een gelijk aantal paden kruist, ongeacht hun richting. De "O" kan bijvoorbeeld zowel met de klok mee als tegen de klok in getekend worden, terwijl de vulling correct blijft.

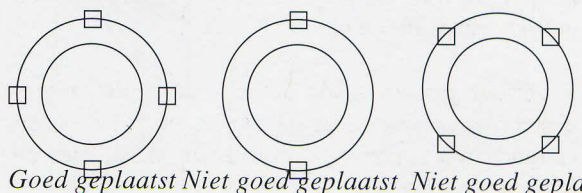
Waar u op moet letten

Onderdelen van letters behoren elkaar niet te overlappen. Dat geeft alleen maar problemen bij het vullen van de vormen.

Het plaatsen van de punten

Hoewel u punten op elke plaats van een letter neer kan zetten, is het raadzaam ze op de uiterste plaats van een vorm te zetten. Bochten moeten niet groter zijn dan 90 graden. Extra punten kunnen overal geplaatst worden, als ze maar aan de uitersten worden geplaatst. Bij schreef letters is het niet noodzakelijk dat ze aan de uitersten geplaatst worden, maar wel aan de uitersten van de grote vormen van de letter.

ANYA DE COMPUTERWEDUWE

DIT KEER SLAAT HET LELIJKE LOGO BOVEN DE STRIP ZELFS NIET EENS OP ANYA MAAR OP HAAR KAT WANT OOK DIE IS LELIJK DE PINEUT SOMS.

DOORGAANS WORDT IN DEZE STRIP INGEGAAN OP DE SOCIALE VERARMING BIJ MENSEN ALS GEVOLG VAN AL DAT COMPUTERGEBRUIK...

IN DE SIXTIES WAS ER ABSOLUUT NOG GEEN REDEN TOT KLAGEN

OOK TIJDENS DE SEVENTIES WAS ALLES NOG DIK IN ORDE

IN DE EIGHTIES MOEST IK AL AAN RANDVOORWAARDEN VOLDOEN

MAAR ANNO 1995 IS 'T ECHT MIS...

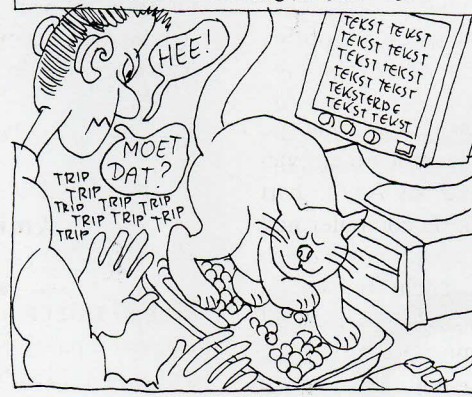
HOOGUIT TIJDENS WAT TYPEWERK WORDT NOG AFFECTIE GEPROBEERD

ZOEK IK EEN ANDERE WARMTE PLAATS, IS HET OOK WEER NIET GOED

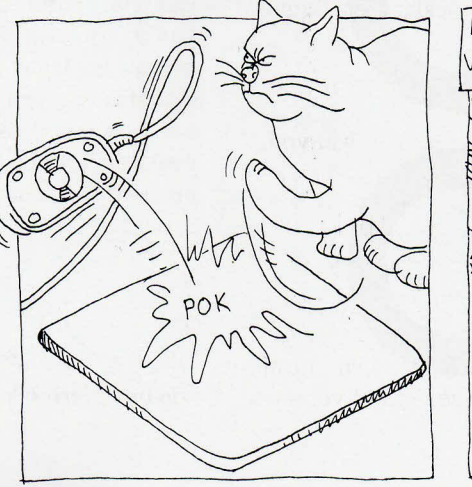
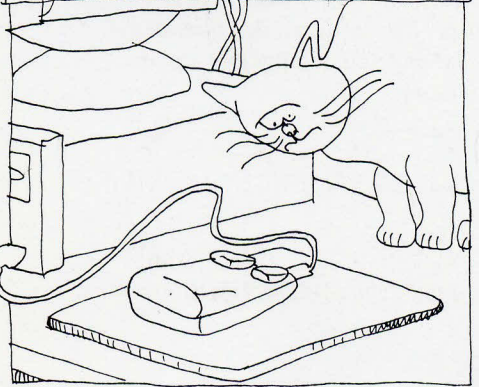
AFF EN TOE IS HET DAN ECHT TIJD VOOR EEN STRAFEXPEDITIE

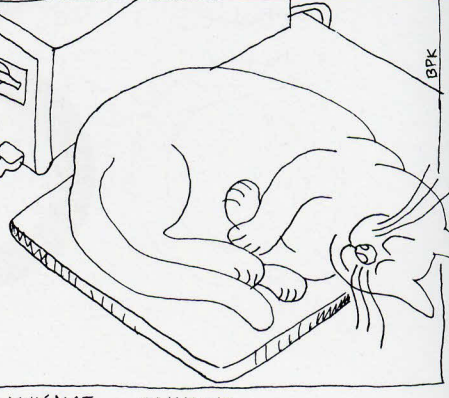
MAAR??...MAAR??...WAAR IS MIJN TEKST NAAR TOE?!

TRIEST EIGENLIJK DAT IK ALS KAT UITGEREKEND DOOR EEN MUIS VERVANGEN DREIG TE WORDEN

LAAT IK OP Z'N MINST DAN NOG VAN EEN MOUSEPAD* EEN CATPAD** MAKEN

* MUISMAT ** KATMAT

De drukte tijdens de prijsuitreiking was geweldig. We bedanken dan ook alle prijswinnaars voor de enorme belangstelling.

Aart-Jan Moerkerke

Een regen aan prijzen, maar ook een regen aan bezoekende prijswinnaars.

Wat een *prijzenregen* is er bij Amiga.X

En met de bovenstaande kop hebben we meteen de oplossing van onze rebus en vragen-wedstrijd verklapt. 'Wat een prijzenregen is er bij Amiga.X', DAT was de goede oplossing. Dit hadden veel, heel veel inzenders goed. Over de vierenzestig juiste oplossingen kwamen bij de redactie binnen en hieruit werden maar liefst 37 prijswinnaars getrokken! Deze prijswinnaars werden uitgenodigd voor een bowling-avond in Rotterdam en kregen die avond hun prijs.

37 Winnaars

De opkomst tijdens de prijsuitreiking van de wedstrijd rond het 5de jubileumnummer van Amiga.X in september 1994 deed ons Amiga-hart goed. Onder de gebruikers bleek de computer nog volop te leven en eerlijk gezegd... iets anders hadden we ook niet verwacht. Toch streefde de grote belanstelling ons ego een beetje. Van de 37 prijswinnaars namen er 34 de moeite om langs te komen! Dat het een gezellige avond werd, zult u dus wel geloven. Zelfs vanuit Friesland en België werd Rotterdam aangedaan.

Sportief

De prijswinnaars wisten van tevoren niet, wat voor 'leuks' hen te wachten stond. In totaal willekeurige volgorde kregen de bezoekers een nummer, wat weer correspondeerde met een van de pakjes op de volgepropte prijzentafel. Op deze manier kon iedereen er van op aan, dat niet 'op aanzien des persoons' gekeken werd. Uiteraard kon niet iedereen een hoofdprijs winnen, maar gelukkig stond sportiviteit en gezelligheid voorop.

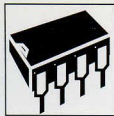
Geen jaloerse blikken, geen geruzie, maar een ongedwongen sfeer (en probeer dat maar eens bij verstokte pc-ers voor elkaar te krijgen - grapje). Na het uitpakken, was het tijd om een bowling-balletje te werpen of aan de bar de consumptiebon in te leveren en na te babbelen.

Natuurlijk hadden we het feest niet kunnen opzetten zonder sponsors. Een bedankje is dan ook hier op zijn plaats.

De prijzen waren (in alfabetische volgorde) afkomstig van:

**Activa
Amiga.X
Asware
Barlage
Computer City
Eureka
ECD
IrseeSoft
J.P.C.
MacroSystem
Microtech Roos
O.C.S.
Transform**

Zij hebben ervoor gezorgd, dat er prijzen-leven in de brouwerij was. Jongens..... **BEDANKT!**

Het Wacom ArtPad is misschien klein, maar de prestaties zijn er niet minder om.

Aart-Jan Moerkerke

Het mini-tekentablet levert een opmerkelijke kwaliteit.

Voor de 'kleine' kunstenaar

De Amiga staat bekend als één van de beste computers op grafisch gebied. Veel kunstenaars maken dan ook dankbaar gebruik van deze machine.

Het grote voordeel van de Amiga is vooral de prijs. In vergelijking met bijvoorbeeld een Apple Macintosh heeft de Amiga op zowel hardware als softwaregebied hetzelfde in huis voor een veel lager kostenplaatje.

Wacom, de marktleider in digitale teken-tabletten, heeft hier handig op ingespeeld. Met het 'ArtPad' is een tablet neergezet met grote prestaties. De prijs is net als het uiterlijk van het teken-tablet: uiterst klein. Voor ongeveer vierhonderd gulden wisselt het ArtPad al van eigenaar.

De lijn van Wacom is compleet. Naast de veelgebruikte A5 tot en met A2 teken-tabletten is er nu het kleine 'ArtPad'. Deze lijn-digitiser heeft een tekenoppervlakte van 12 bij 9 centimeter en is hiermee het kleinste tabletje.

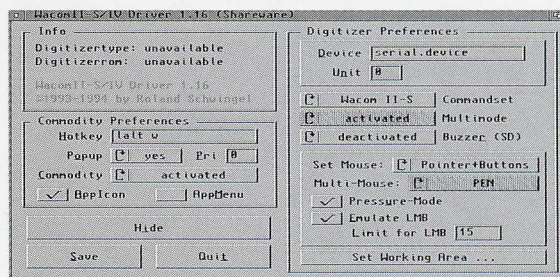
Voor professionele gebruikers is het ArtPad minder interessant. Bedrijfsmatig vallen zij in de meeste gevallen op de grotere digitisers. Voor de particuliere gebruiker is het ArtPad echter een vondst. Vooral door het handzame formaat (totaal niet groter dan een muismat) en de daaraan verbonden 'handzame' prijs is het ArtPad een perfect tekengereedschap.

Op het formaat na, is het ArtPad een evenbeeld van de andere digitisers van Wacom. De ultrapen, die ook bij grotere tabletten worden gebruikt, wordt bijgeleverd. Deze pen is gemakkelijk in gebruik. Hij is licht, werkt geheel zonder

batterijen en nog veel belangrijker: zonder snoer. De resolutie van het ArtPad is hoog: honderd lijnen per millimeter en een nauwkeurigheid van een halve millimeter. Uitzonderlijk is er ook de drukgevoeligheid, want dat is bij het ArtPad niet vergeten. Met 256 'pressure-levels' is de combinatie van het ArtPad en de Ultrapen één van de gevoeligste digitisers in zijn soort.

Voor wat betreft het aansluiten van het ArtPad op de Amiga stonden we even voor een probleem: de driver. Na een goede driver (public domain en te vinden op het BBS van **Amiga.X**) te hebben gevonden, was het een kwestie van de software installeren, het ArtPad op de seriële poort aansluiten en draaien maar. Eerlijkheidshalve moet gezegd worden, dat de driver af en toe hapert bij het opstarten. Zit de Wacom-driver eenmaal 'lekker in z'n vel', dan vormt het tekenen geen enkel probleem meer!

We bedanken Letraset voor het mogen testen van het Wacom ArtPad. Het Capelse bedrijf kan worden aangeschreven voor informatie via: Letraset Nederland bv, Vlierbaan 13, 2908 LR Capelle aan den IJssel.

*Wie houdt wie voor de gek?
Speel met tips en win!*

Aart-Jan Moerkerke

*Spelletjes kunnen flink vervelend zijn.
Hoe kom ik voorbij dat ene punt en hoe
maak ik gebruik van de aanwezige
'cheats'?*

Spel-verrader

Deze week geen review van een spel. In plaats daarvan laten we u zien hoe u verder komt met bepaalde spelen. De meeste spelletjesmakers bouwen een aantal handigheidjes in om het spel op een zijspoor te zetten. Voortaan besteden we eenmaal in de drie maanden aandacht aan deze 'cheats'. De eerste serie:

Bob's bad day

Komt u niet verder met dit spel? Dan zijn hier wat level-codes:

01-"ZAABCZOD";	02-"ZBFBCYPD";
03-"ZBFBCYOD";	04-"ZXKBCZND";
05-"YBFBOYQD";	06-"YCKCCXPD";
07-"YCKCDXOE";	08-"YCPCDWNE";
09-"XBFCDYQE";	10-"XCKCKXPE";
11-"XCKDDXOE";	12-"XDPDDWNE";
13-"WCKDEXQE";	14-"WDPDEWPF";
15-"WDPDEWOF";	16-"WEAEEVNF";
17-"VBFEEXPf";	18-"VCKEEXPf";
19-"VCKEFXOG";	20-"VDPEFWNG";
21-"UCKFFXQG";	22-"UDPFFWPG";
23-"UDPFFWOG";	24-"VEAFFYNG";
25-"TCKFGXQH"	

Brian the Lion

Tik 'Mrs*Turnip' in als password. In het spel kunt u met de 'capslock' aan de volgende letters gebruiken:

L - 9 levens;
O - plattgrond;
J/K/F probeert u die zelf en wees verbaasd.

Zool 2 A500/AGA

Wanneer op het scherm 'Press fire for options' verschijnt kunt u de volgende woorden intikken: BUMBLEBEE met elke return gaat u naar het volgende level;

CREAMOLA 10 levens;
VISION 20 levens;
OLDENEMY tijdklok loopt niet meer
NAPOLEAN u krijgt op elke level een 'bonus'.

Pinball Fantasies

Wanneer een flipperkast naar boven en naar onder beweegt kunt u de volgende woorden intypen: DIGITAL ILLUSIONS - u raakt de bal niet kwijt; EARTHQUAKE - tilt kan niet fout gaan; EXTRABALLS - 5 in plaats van 3 ballen.

Fire & Brimstone

Houd de stick naar 'links-onder' tijdens het titelscherm en druk de escape-toets in. Verrassing!

Gothbusters II

Druk de volgende toetsen in: alt, ctrl, s, s wanneer het Acxtivision-logo verschijnt en druk de vuurknop in. Oneindig leven is het gevolg.

Alien Breed II

Hier zijn de level-codes:

02-"353828";	03-"108383";	04-"370101";
05-"982822";	06-"847464";	07-"737373";
08-"928112";	09-"267364";	10-"193831";
11-"090921";	12-"309383";	13-"101221";
14-"103992";	15-"998112";	16-"125332";

*De CD-Rom gekte slaat
bikkelhard toe! Amiga.X speelt
hier samen met OCS op in.*

Aart-Jan Moerkerke

*Knip deze bon uit of copieer hem als u ons
mooie blad niet wilt beschadigen en stuur
uw bestelling naar ons op. O.C.S. zorgt
voor de afhandeling.*

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Woonplaats: _____

Bestelt 1 CD-Rom triple-speed drive.
exclusief verzendkosten: F 25,00/465 BF

U kunt in het bezit komen van deze CD-Rom door bovenstaande gegevens in te vullen en de bon op testuren naar Amiga.X - Postbus 81186 - 3009 GD Rotterdam. De korting op deze CD-Rom gaat alleen op bestelling via Amiga.X. Levertijd ongeveer 2 weken.

- Ik heb F 450,00/8325 BF gestort en haal de drive zelf af.
- Ik heb F 475,00/8790 BF gestort.
- Ik heb niets gestort en betaal bij aflevering.
- Ik betaal contant bij afhalen bij O.C.S.
- Ik betaal F 200,00/3700 BF extra voor een externe drive

De gironummers voor Nederland en België staan op pagina 33.

Handtekening: _____

Aktie CD-Rom

Het was even afwachten, maar langzamerhand lijkt de CD-rom gekte ook bij de Amiga toe te slaan. Veel CD-Rom drives waren al te gebruiken op de Amiga, maar de software bleef wat achter. Dat is nu veranderd. Wanneer een CD-Rom drive aan een Amiga 1200 of Amiga 4000 wordt gehangen, kan tegenwoordig zelfs een CD32 worden geëmuleerd. En dan hebben we het nog niet over alle andere titels. Wat dacht u bijvoorbeeld van 600 megabyte aan foto's, muziek-CD's vol modules, de hele Fred Fish collectie van disk 1 tot en met disk 1000 op een CD'tje of de Aminet serie vol handige utilities, spelletjes en programma's. Een CD-Rom drive vervolmaakt de computer beslist!

Inspelen

Amiga.X lezers hebben ook deze maand weer een streepje voor op andere Amiga-gebruikers. Samen met OCS uit Zwijndrecht is door ons een keiharde CD-Rom actie op touw gezet. Een fikse korting op een TRIPLE SPEED CD-Rom drive is de bonus voor onze 'klanten'!

Wat dacht u van een interne TRIPLE SPEED CD-rom drive (SCSI) voor het luttele bedrag van 450 gulden... of een externe versie voor 650 gulden! Een prijs, die er niet om liegt. Informatie over deze drives kan worden verkregen bij OCS, Van Goghstraat 1-5, 3331 VM Zwijndrecht, telefoonnummer 078-195788.

Jubileum-CD

Waarom nu deze actie, vraagt u zich misschien af. Twee redenen staan hierbij centraal. Ten eerste - en we verklappen nu meteen een verrassing -

wordt nummer 12 van **Amiga.X** bij voldoende belangstelling van een barstensvolle CD voorzien. Voor maar vijf gulden extra komt nummer 12 dan met zo'n blinkende schijf in de winkels te liggen. Abonnees zijn nog beter af. Zij krijgen het tijdschrift met CD voor de normale prijs van 9,95 gulden!

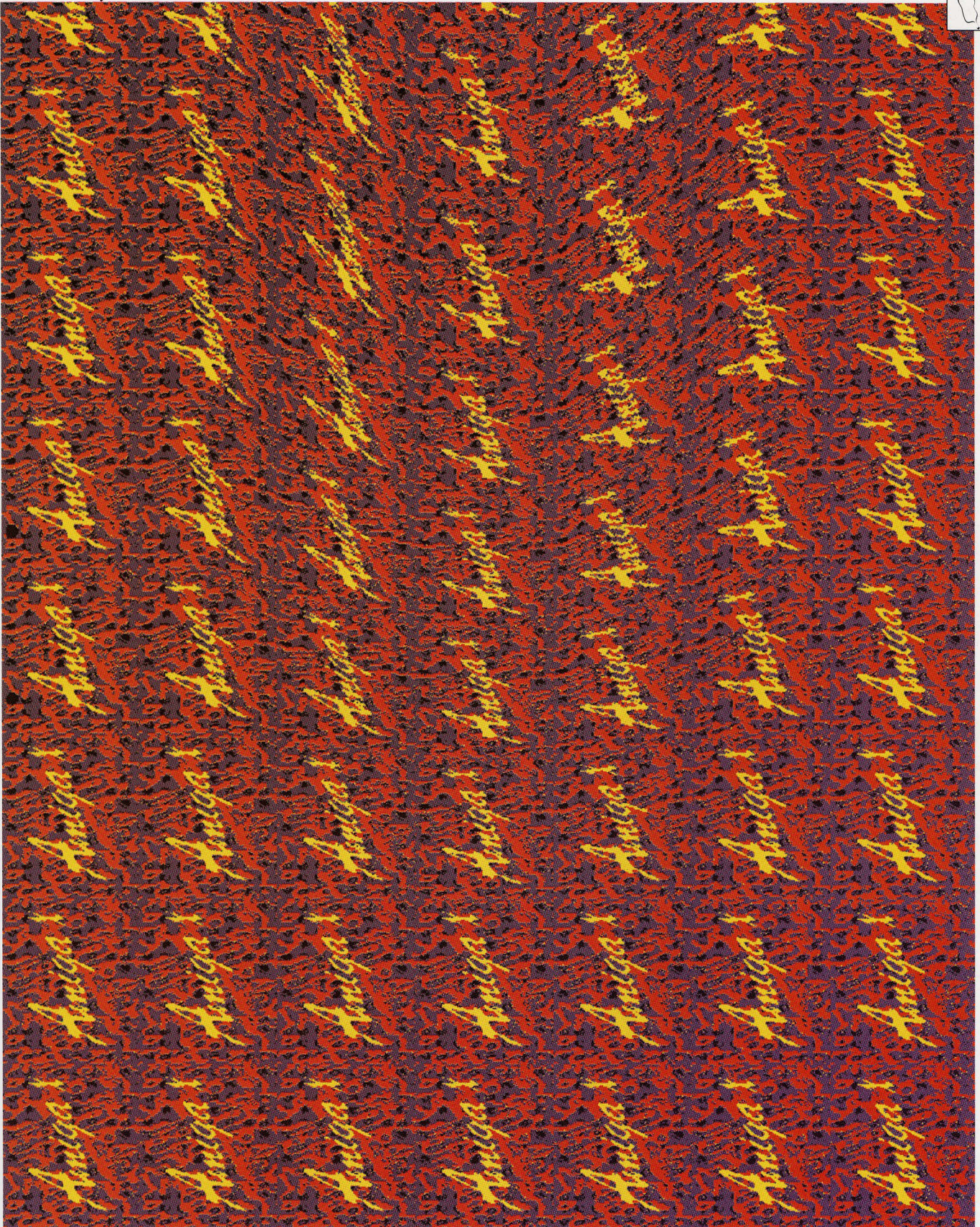
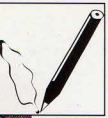
Inhoud

En wat staat er dan op die CD? Dat is natuurlijk de volgende vraag. Op die vraag kunt u voor een deel zelf antwoord geven. We vragen alle lezers hun tekeningen, kunstwerken, muziekjes en programma's op te sturen of op ons bbs te zetten. Dit kan via Amiga.X, Postbus 81186, 3009 GD Rotterdam, BBS: +31-(0)10-4559351. Alle toegezonden files worden - mits ze natuurlijk geschikt zijn - op de CD te staan. Verder worden alle **Amiga.X** programma's toegevoegd en wordt de CD tot op de laatste megabyte opgevuld met allerhande PD- en Shareware programma's!

Deadline

Uiteraard hebben we voor de CD-actie een deadline. Voor zowel de CD-Rom-drive actie als het insturen van files geldt een uiterste inzendtermijn tot 31 maa

Waarschijnlijk heeft u wel eens een stereogram gezien. Maar wist u, dat ze ook op de Amiga te maken zijn? Volgende maand een artikel hierover, compleet met programma op de coverdisk! Hier alvast een voorproefje.

Staar in de verte en schuif het beeld op een afstand van ongeveer 25 cm voor uw ogen. Stel niet scherp op het plaatje! Ontspan uw ogen langzaam en.... daar komt het driedimensionale beeld! Als 'hulpje' staan twee puntjes bovenaan het plaatje. Ziet u hier drie stippen? Dan zit u goed! Deze pagina wel een kwart slag draaien, zodat de twee zwarte punten zich bovenaan de pagina bevinden.

Computer City
IJsselmondselaan 250
3064 AV Rotterdam

010-4517722

Openingstijden:
di-do 9:30-18, vr 9:30-21, zat 9:30-17u

Computer City
Postorder

010-4512507

Openingstijden:
24 uur per dag!

Computer City
Wholesale

010-4511537
010-4514029

Uitsluitend voor wederverkopers

Alle prijzen zijn inkl. BTW.
Prijzen en levertijd zijn onder voorbehoud.

KCS
Power PC Board
Amiga 500
fl. 99,00

GRATIS MAILING!

Geef ons uw naam en adres op, en u ontvangt voortaan twee-maandelijks GRATIS onze nieuwsbrief met daarin een volledige en actuele **prijslijst**, informatie over de **nieuwste PD software** (met omschrijving en beeldschermfoto's) en berichten over de allernieuwste producten en ontwikkelingen voor de Amiga op soft- en hardware gebied

Megalosound
Stereo sampler
met direct-to-disk recording
fl. 99,00

Aura - fl. 299,00

Public Domain Software

Ruim 7000 diskettes vol met Public Domain software voor de Amiga, onderverdeeld in o.a. de volgende series: ACS, AGA, Amateur Radio, Amok, Amos, Bavarian, Daug, Daug Musik, Erotika, Franz, Fred Fish (=AmigaLibDisk), Kickstart, Killroy, MIDI Songs, NewsFlash FreeWare, RHS DTP ClipArt, RHS Fonts, RHS Icons, RHS Porno, RPD, Saar, SACC, Sultan, TBAG, Time, UGA, en veel meer!

Wij hebben ook een katalogus beschikbaar, waarin alle PD diskettes omschreven staan!
Bel voor meer informatie!

Heeft u een HP deskjet of matrix lintprinter?

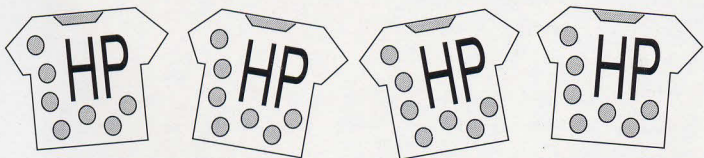
Wij zijn gespecialiseerd in inkt en linten.

ZELFREINIGENDE DIEPZWARTE REFILL INKT VOOR HP500, 510 etc. ca 12 refills f 90,-
DEZELFDE PRINTKwaliteit MAAR NU VOOR CANON BJ 200, 300, 800 - 125 ml f 99,-
Ook de HP500C (550C) colourcartridge kan gerefilled worden! 3x40 ml (ca 10 refills) f 109,-
Deze inkt is ook per kleur (Cyan, Magenta of Yellow) in 125 ml verpakking leverbaar à f 90,-

MATRIXPRINTERLINTEN voor ALLE MERKEN EN TYPE'S. In ZWART maar ook GEEL, ROOD, BLAUW, GROEN of BRUIN. 4 kleuren colourprinterlinten zijn in cassette of als "refill" verkrijgbaar.

"T-Shirt" inkt ook voor HP 500, 550 etc.

T-SHIRTS BEDRUKKEN VIA DE OUTPRINT VAN UW MATRIX OF DESKJETPRINTER. OVERZETBAAR METEEN STRIJKBOUT.

Ook mogelijk op kunststofplaat, vliegers, vlaggen of met keukenoven naar bekers, tegels, glas, metaal etc. Vele andere mogelijkheden.

gratis

VRAAG ONZE UITGEBREIDE-TRANSFER-PRINTER CATALOGUS 1994

TRANSFORM TRANSFERTECHNIEK 05999 64242 fax: 65299
(voor België: T.I.M.A.G.O.: 059 235165)

PRINTOUT MOET WEL IN SPIEGELBEELD!

PUBLIC DOMAIN SOFTWARE

Wij leveren tegen de laagste prijzen o.a.:

▪ Taifun	▪ Safe	▪ Oase	▪ Franz
▪ Panorama	▪ Amicus	▪ Slide Shows	▪ Killroy EP
▪ Auge 4000	▪ Antares	▪ Fred Fish	▪ RHS-Porno
▪ Software Demo	▪ SaarAG	▪ Faug	▪ Ollis Games
▪ Amuse	▪ RHS-Fonts	▪ TBag	▪ Bavarian
▪ Chiron	▪ Poseidon	▪ ACS	▪ Time
▪ Tornado	▪ Games	▪ Kickstar	▪ Time Special
▪ Cam-RPD	▪ Cactus	▪ Bordello	▪ etc., etc.

Zowel op 3,5" als 5,25".

**Ook voor al uw software
bel voor actuele prijzen
02220 - 13762**

Bestel onze
catalogus (4 disks,
met gratis update)
door storting van
10,- op AMRO
49.14.18.515

of Giro 62.61.620

t.n.v. Datamarkt PD-Service, of door toezending van
cheque of contant naar;

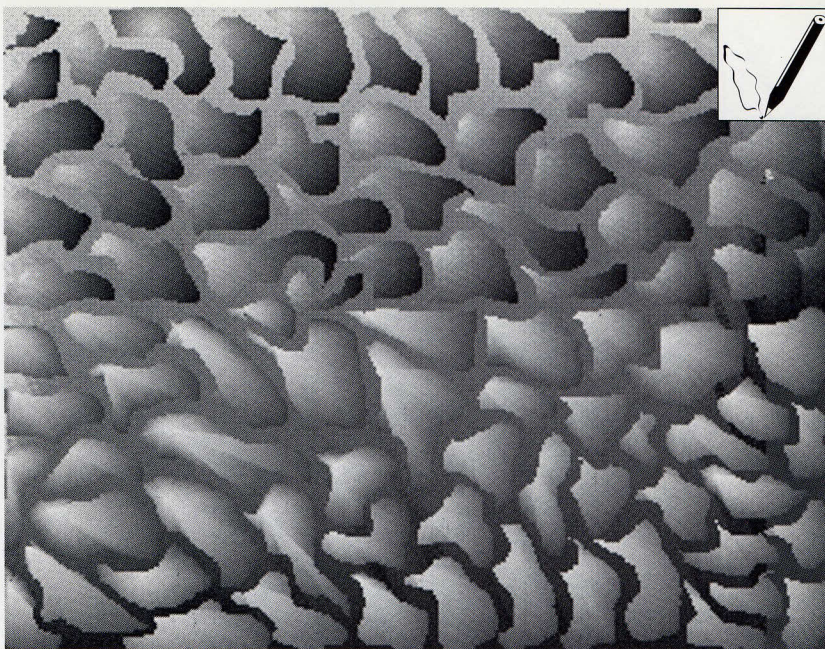
datamarkt

PD-Service

Postbus 66 • 1791 AD DEN BURG • 02220 - 13762

3D tekenen vergt in een 3D programma nogal wat geheugen. Heeft u dat niet, dan kunt u ook gewoon bij uw DPaint blijven en daarin trachten wat diepte te bereiken.

Corstiaan Breedveld

Met de shade- en wraptool kunt u heel snel een stenen muurtje op uw scherm toveren.

Tekentips - deel 10: Ruimte

In dit deel tien ga ik het hebben over 3-D achtige tekeningen met behulp van DPaint, met gebruikmaking van een combinatie van schetstechniek en verschillende vulstijlen.

Dat kan natuurlijk ook in andere tekenpakketten zoals, Photolab (Electronic Arts), DigiPaint (NewTek) en PhotonPaint (MicroIllusions). Verwar deze 3D techniek dus niet met met geraytracede plaatjes via Real3D, Lightwave en Sculpt. Het effect van 3D plaatjes, compleet met schaduwen, reflecties en hoge lichten kan verbazingwekkend zijn. Heeft u echter haast en komt u in tijdnood dan kan een hele dag rekenwerk net funest zijn. Daarom zijn 2D plaatjes een tijdsbesparende uitkomst.

Oudere versies

Hoewel in de nieuwste versies van Dpaint de hoge lichten voortreffelijk geplaatst kunnen worden op elke plek in of buiten het object waar u maar wilt, nemen we de oudere versie van DPaint, omdat wij menen dat daar ook nog veel gebruikers voor zijn. Bovendien kunnen onderstaande tips wellicht ook voor u van nut zijn in de nieuwe versies.

Bollen

Ik ga uit van de mooiste en makkelijkste vorm, de bol. Laat ik eerst beginnen met een vlak gevulde cirkel. Om die cirkel een bol-vormig idee te geven moet er aan de ene kant een licht op schijnen en waardoor er aan de andere kant natuurlijk een schaduw ontstaat. Om uw eerste experimenten uit te voeren kunt u links boven de bol een denkbeeldige lichtbron plaatsen zodat rechts onder de schaduw valt. Een eenvoudige manier om dat te

doen, is door met de vulstijl van de filltool op contour (oude versie) de vlakke cirkel te vullen. De gehele cirkel pakt u nu op als brush en u roteert de brush 45 graden. Indien de cirkel nu door het draaien een elipsachtige vorm heeft gekregen kunt u de ronde vorm weer terug krijgen door met shear de vorm weer terug te duwen.

Daarvoor dient u de gedraaide bol als brush op te pakken, Shear van het brush menu te activeren en met de linker muis- knop ingedrukt te houden de vorm te veranderen.

Nu ziet de bol er een beetje verfrommeld uit, hetgeen u kunt oplossen door de bol als brush op te pakken en een weinig te verkleinen met Size vanuit het Brush menu.

Met een fijnafstelling via de "+" en "-" toetsen kunt u de bol nog verder bewerken. Als laatste moeten nog de randpixels wat gemodelleerd worden. Op het reserve scherm (Spare Screen) plaatst u de bol cirkel, kiest een voorgrondkleur als een achtergrond kleur en pakt de cirkel zo, dat u nu een rechthoek met daarin een gat heeft. Plaats met de achtergrond kleur een nieuwe cirkel gevuld met de achtergrondkleur op solid, die precies in het gat van het vierkant past.

Pak nu het geheel als een brush op en u ziet nu een mooie ronde cirkel met de maat van uw verloop cirkel op uw hoofdscherm. Positioneer dit gat zodanig op de geditterde bol dat beide precies op elkaar passen en klik op de linker muisknop. Nu heeft u een mooie ronde geditterde bol.

Vergeet overigens niet om eerst een mooi kleurenpalet te maken en de ranges te bepalen. Het voorbeeld plaatje staat al op de coverdisk, zodat u gelijk van ons palet gebruik kunt maken.

Van cirkel tot bol

De vul requester bevat vele tools om 3D effecten te bereiken, dus daar moeten we dan maar gebruik van maken. Allereerst draait u nu een met verloop-tinten gevuld vierkant zo'n 45 graden. Plaats dit vierkant op het reserve scherm en pak een vierkante brush zo uit dat vierkant dat de lichtste kleur zich links boven bevindt en de donkerste kleur rechts onder. Kies nu voor wrap van de vul requester en teken een gevulde cirkel op het scherm. De brush zal nu zogenaamd om de bol heen trekken. U krijgt nu een simulatie van diepte te zien. Dit effect werkt ook op alle andere vulvorm tools.

Ga nu vanuit dit standpunt verder en teken met de hand een vierkant. In de tekening ziet u de bedoeling. Gebruik de airbrush in de shade mode en neem drie verschillende kleur reeksen. Het is echter wel een zaak van enigszins vooruit denken want de licht- en donker kleurreeksen moeten wel van te voren gemaakt zijn. Plaats de lichtere kleuren links boven in het vierkant de schaduw kleuren rechtsonder en de reflectiekleuren rechtsboven. Op bijgaand plaatje kunt u zien dat elk van de drie bollen er enigszins anders uitzien. Dat kunt u bereiken door steeds vanuit het met de hand getekende vierkant een brush op te pakken in een iets andere positie. Deze brush "wrapt" u dus op een gevulde cirkel. De voorste bol heeft iets

minder geel groen dan de achterste bol. U kunt natuurlijk ook brushes oppakken met grote verschillen waardoor u erg verschillende bollen kunt maken en u veel tijd bespaart.

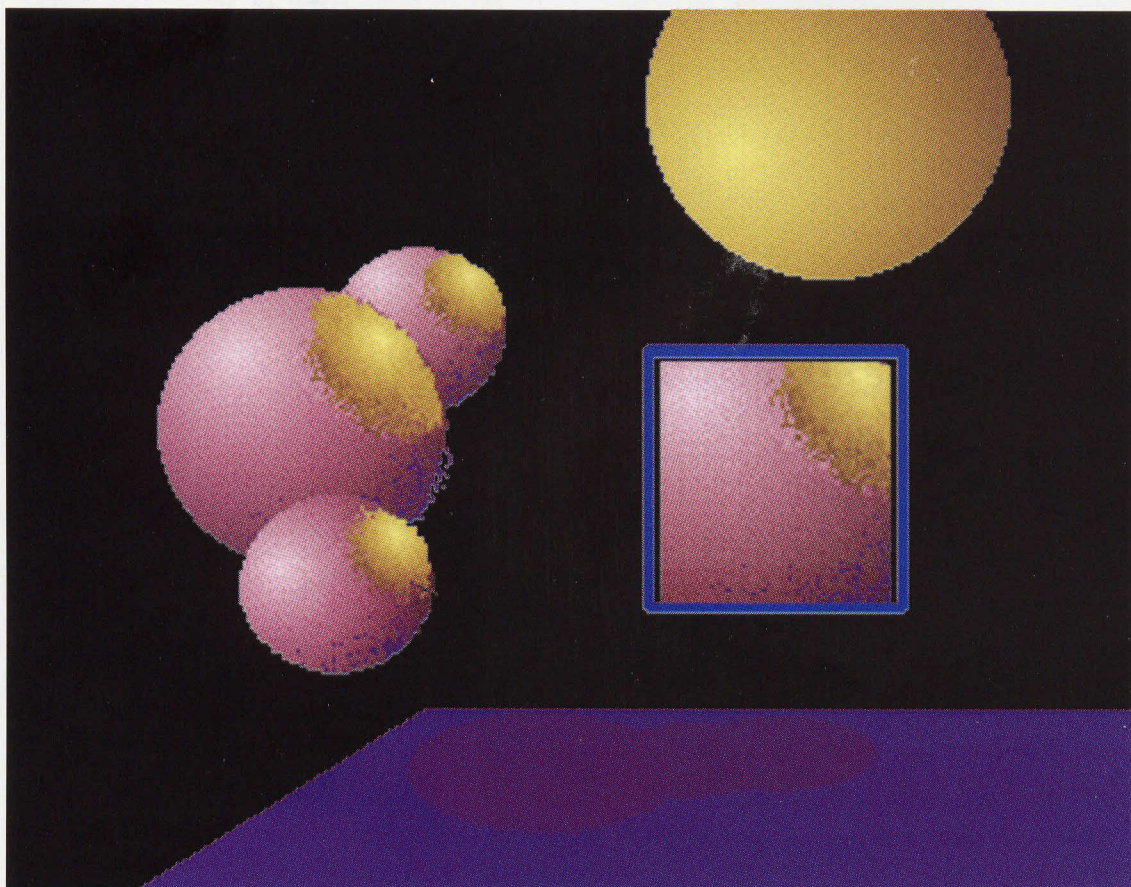
Zo kunt u bijvoorbeeld steenvormen vullen die toch steeds een andere "wrap" hebben meegekregen door vanuit hetzelfde vierkant een vrush op te pakken vanuit een andere positie. Met de vul shape tool kunt u in korte tijd veel ongelijkvormige stenen tekenen om later te wrappen.

Schaduw

Met een schaduw effect kunt u de illusie van ruimte verhogen. Maak hiertoe een object op het reserve scherm. Indien het object zweeft op op een ondergrond ligt, pakt u met de linker muisknop een kleur die een tint donkerder is dan de oppervlakte kleur om als voorgrond kleur te gebruiken. Pak dat object op als een brush en druk op F2 van het kleuren menu. Het object zal nu als schaduw fungeren in de voorgrond kleur.

Door op Shift-Z te drukken kunt u de schaduw nu in een ellipsvorm trekken. Voeg nu nog alle elementen op een scherm tesamen op die manier dat de lichten en de schaduwen zich aan de goede kant bevinden.

Als laatste kunt u met Smooth het object wat verzachten en met anti-aliasing de randen wat minder kartelig maken.

Acorn 3010

Acorn.X

9

Acorn.eXtra
Het enige Nederlandstalige maandblad voor de Acorn gebruiker

- * De Acorn 3010 op de redactie
- * Acorn versus Amiga
- * Acorn Risc PC 486 inbouw kaart nieuws
- * Public Domain, door DESK samengesteld

Acorn.X wordt geheel door ons zelf opge maakt op een Acorn RiscPC600 m.b.v. Impression Publisher

AMIGA

REALTIME DIGITAL VIDEO = VLAB MOTION

VLab Motion maakt van uw Amiga een digitale videorecorder. De bijgeleverde MovieShop software maakt het mogelijk om video (beeld én geluid!) te editten, te monteren en te voorzien van vele (ingebouwde) effecten. Vlab Motion heeft daarnaast ook een ingebouwde genlock- en keying-mogelijkheid (voor het zgn. weerman-effect).

VLab Motion incl. MovieShop	2495
Toccata 16 bit audiokaart	745
VLab-Y/C 24-bit video-digitizer	725
VLab-par-Y/C voor A1200	895
Sek'd Sample en Midi software	bel

ACCELERATORS / SCSI

MS 1240MA voor A1200, 68040, 25 MHz, tot 32 Mb RAM, 0 Mb	1845
MS 1200M, RAM uitbreiding	bel
Warp Engine 040/40 MHz, 0 Mb	3295
Fastlane Z3 SCSI-controller	950
MultiEvolution A2000/500, V3.4	245
Quantum Lightning & Empire HD	bel
Toshiba CDROM:	
XM3501B, Quatro Speed, intern	820
XM3501S, Quatro Speed, extern	995

STUDIO PRINTER SOFTWARE 2.0

De ideale printerdriver voor o.a. HP en Epson Stylus Color printers 135

GRAPHICS

Retina Z2, 4 Mb voor A2000	795
Retina BLT Z3, 4 Mb voor A3/4000	1245
TV-Paint 2.0 (voor div. kaarten)	495
Morph Plus 24 bit morphing	495
Scala InfoChannel	895

MONITORS

14" MicroVitec 1438, 15-40 KHz	895
17" Trinitron monitor, 30-82 KHz	2695
17" IDEK MF-8617, 23.4-86 KHz	1995
verloopkabels, switchboxes e.d.	bel

WACOM UD1212 TEKEN-TABLET

A4+ werkoppervlak, draadloze 4-knops cursor, draadloze drukgevoelige pen. Drivers voor PC, Amiga en Acorn!

Wacom UD1212 incl. software 1595

ACORN

ACORN RISC COMPUTERS

Acorn A3010 RISC computer, 1 Mb RAM, 2 Mb ROM, HD diskdrive (1.6 Mb). Pakket incl. tekstverwerker, teken-software en 6 games (o.a. Zool!) 795
Acorn A5000, 4 Mb, 120 Mb HD 1995
Let op: prijsverlaging bij de RiscPC's:
RiscPC 601, 2 Mb, 210 Mb HD 3495
RiscPC 602, 5 Mb, 210 Mb HD 3995
RiscPC 603, 9 Mb, 420 Mb HD 5100
486 PC Card bundled 535
ACA 20, 1Mb VRAM upgrade 425
16 Mb SIMM voor RiscPC bell
Benieuwd naar de RiscPC? Maak dan een afspraak voor een demonstratie!

SOFTWARE

ArtWorks, 24-bit vector drawing	589
Impression Publisher, prof. dtp	589
PhotoDesk, 24-bit teken-software	619
Eureka, Excell comp. spreadsheet	419
TurboDriver, voor Epson Stylus Color	189

MacroSystem bv

Bennebroekerdijk 187 2136 LX Zwaanshoek
tel.: 023-296166 fax: 023-470973
Tromplaan 1 3951 CL Maarn
tel.: 03432-1323 fax: 03432-3103
Alle bedragen zijn inclusief BTW. Prijswijzigingen voorbehouden. Leveringen op onze voorwaarden.

Het Mekka voor elke Acorn Liefhebber

WACOM

Wacom ArtPad (A6)

499,-

Dé ideale muis-ervanger. En nog drukgevoelig ook!
Met snoerloze pen én nederlandse software voor Acorn.
Grotere versies verkrijgbaar. Ook Summagraphics MM.

Computer Concepts Ltd

TurboDrivers

1

Supersnelle printerdrivers voor: alle HP desk- en Laserjets, Canon BJ / BJC serie, Epson Stylus (óók Color)

PINEAPPLE SOFTWARE

Vkiller jaarabonnement

89,-

Loop géén risico! Deze viruskiller ontdekt en verwijdert alle bekende Acorn virussen.

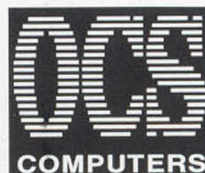
VANDAAG BESTELD
postorder
MORGEN IN HUIS
Vraag naar de speciale voorwaarden

desk
desk

Desk v.o.f.
Kerklaan 27
3121 KC Schiedam
Tel:
Fax: 010-4715616

Showroom geopend op: Ma t/m Vr: 09.00 - 17.00 uur Za: 12.00 - 17.00 uur

Oók uit voorraad leverbaar: ArtWorks, PhotoDesk, Impression Style/Publisher, Eureka-3, Studio-24, ProCad, SBase personal/developer, Architech, diverse CD-ROM's, IDE & SCSI-kaarten, Eagle-MKII multimedia, ARM-3 processoren, 8Mb uitbreidingen, Projecting, Twain-drivers, ArcFax, Squirrel, CDSampler, Disc Rescue, Font directory, Easy Font 3, Revelation ImagePro, ArmLock... enz. enz. en o ja, ook RiscPC's natuurlijk.

V.Goghstraat 1-5
3331 VM Zwijndrecht
TEL. 078-197070
FAX 078-195788

Officieel Acorn Dealer
Voor RISC-PC 's en uitbreidingen

Acorn Risc PC	4195,-
Acorn 3010	795,-
Acorn AKF-50	995,-
Acorn AKF-52	695,-
15" Flatscr. mon.	795,-
Syquest 105 mb IDE	495,-
Syquest 270 mb SCSI	895,-

Zie onze advertentie
elders in dit blad
voor meer informatie

Het tevoorschijn toveren van een MS-DOS scherm op een Acorn Risc PC levert binnenkort geen problemen meer.

Aart-Jan Moerkerkre

De Acorn goes MS-DOS met de Risc PC 486 kaart.

Acorn op de MS-DOS toer

Na lang wachten lijkt het moment eindelijk aangekomen te zijn: de Acorn Risc PC zal binnen niet al te lange tijd MS-DOS programma's op hoge snelheid aankunnen. Het eerste kwartaal van dit jaar (ja een jaar kan snel gaan, het is al weer 1995) zullen de MS-Dos kaarten in de winkels liggen. Als het een beetje meezit, kunnen we volgende maand al een uitgebreide test publiceren.

Op 18 november 1994 werden de eerste tekenen van leven waargenomen: MS-DOS op de Acorn. Na testen, onderzoeken en nog eens testen en onderzoeken, mogen we stellen, dat de 486 emulator voor de Risc PC klaar is voor gebruik.

Processor

De Acorn Risc PC had al in de eerste basisontwerpen een 'gaatje' om in de toekomst MS-DOS-programma te kunnen draaien. Het 'bus matering' systeem van de Risc PC staat een tweede processor toe, die volledig gebruik kan maken van de al bestaande geheugen en I/O mogelijkheden. De Risc PC 486 kaart kan de beloften waar gaan maken.

Vijfhonderd

Een slordige vijfhonderd Risc PC 486 kaarten zijn vrijwel klaar voor gebruik. De dealers, importeurs, onderwijsdiensten en media zullen de kaart binnenkort in huis hebben. Zij krijgen de primeur. Acorn zelf heeft al beloofd zelf 10.000 kaarten af te nemen en met deze belofte of zak, kan het niet lang duren, voordat de gebruikers met MS-DOS

programma aan de slag kunnen... op de Acorn. De verwachting is, dat de Risc PC 486 kaart al in het eerste kwartaal van dit jaar voor de Acorn-gebruikers beschikbaar is.

Snelheid

De 486-emulator voor de Risc PC maakt gebruik van een 40 MHz processor, die toegepast wordt op 30 Mhz om tot de beste prestaties te komen. Een Texas TI 486 XL processor ligt hieraan ten grondslag. Let wel, deze kloksnelheid is niet helemaal de werkelijke kracht. In de parktijk zal een schermafhandeling gehaald worden, die gelijk is aan een 66 Mhz DOS-systeem, doordat de niet bij te houden D- en videoram van de Acorn zelf ingeschakeld wordt.

Dementie

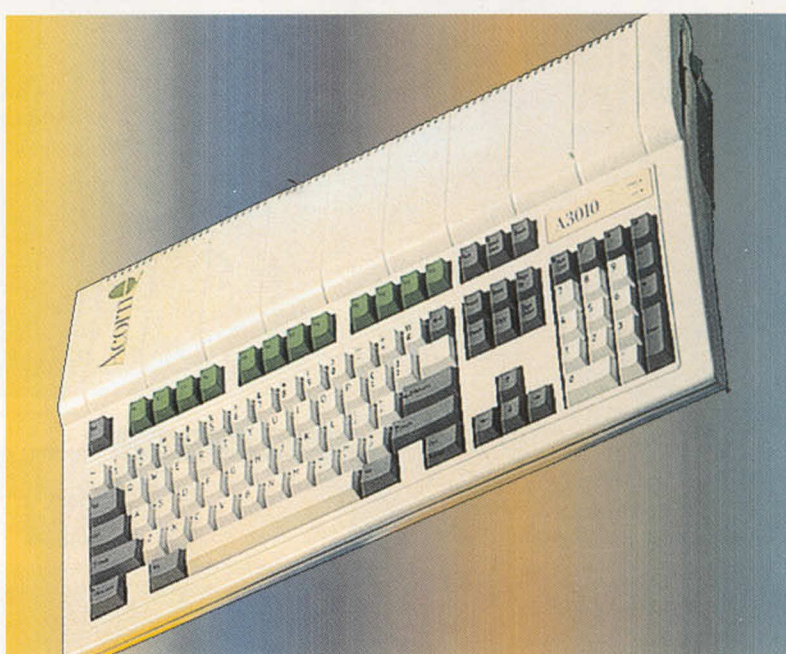
Door een aantal slimme trucs heeft de 486-kaart voor 'standaard' gebruik niet meer dan 8 megabyte DRam en 1 megabyte VRam nodig. Geheugen gebrek zal dus niet vaak voorkomen. Vergelijken we de ram-eisen met die van bijvoorbeeld een Power Macintosh, dan lijkt de laatstgenoemde te dementeren. Om single task-dos-toepassingen te kunnen draaien heeft de Power Mac maar liefst 16 megabyte ram nodig.

De Acorn Risc PC 486 kaart lijkt een goede toekomst te hebben. Met een prijs van rond de 500 gulden is de emulator voor elke portemonnaie te behappen. Bovendien is er de onnavolgbare multitasking en hoge comptabiliteit. Het is nog heel even afwachten, maar het vuurwerk komt eraan.

Spelletjes kunnen prima op een Acorn A3010 gespeeld worden, maar de computer kan veel breder ingezet worden.

Aart-Jan Moerkerke

De Acorn is een kleurrijk speeltje voor thuis met een lange rij opties.

Acorn 3010: niet zomaar een spelcomputer

Nog maar kort geleden was bij Amiga.X een pamflet te vinden met een grandioze actie voor de aanschaf van een Acorn A3010 voor de prijs van 795 gulden. Een behoorlijke prijs voor een spelcomputer... ik hoor het u denken, maar vergis u niet. De term 'spelcomputer' is beslist een belediging voor deze machine. Natuurlijk, er kunnen spelletjes op gespeeld worden, maar de mogelijkheden gaan veel verder. Zelfs aan een standaard, niet uitgebreide A3010 zult u uw handen (en vrije tijd) vol hebben.

Beginnersgeluk

Alle begin is moeilijk, luidt een bekend gezegde. Dit gezegde gaat vaak op, maar - om maar eens een ander spreekwoord uit de kast te toveren - de A3010 is een uitzondering op de regel. Het begin is zelfs kinderlijk eenvoudig, dankzij de gebruikersvriendelijkheid van de machine. Wanneer we het uitpakken van de computer even overslaan (daar helpen we u echt niet bij) komt het aansluiten aan de beurt. Wat opvalt, is dat de Acorn A3010 een ingebouwde voeding EN een ingebouwde TV-modulator heeft. Het aansluiten wordt hierdoor een taakje, waar beslist geen beginnersgeluk voor nodig is: muis aansluiten, de bijgeleverde televisie-kabel in zowel de computer als de televisie pluggen, de stekker in het stopcontact steken en starten maar. Meer (behalve het opzoeken van het goede kanaal op uw televisie) is niet nodig. Heeft u al de nodige randapparatuur in huis (bijvoorbeeld een printer, modem of joystick) dan is het aansluiten hiervan net zo eenvoudig: inpluggen en klaar is Kees (of hoe u

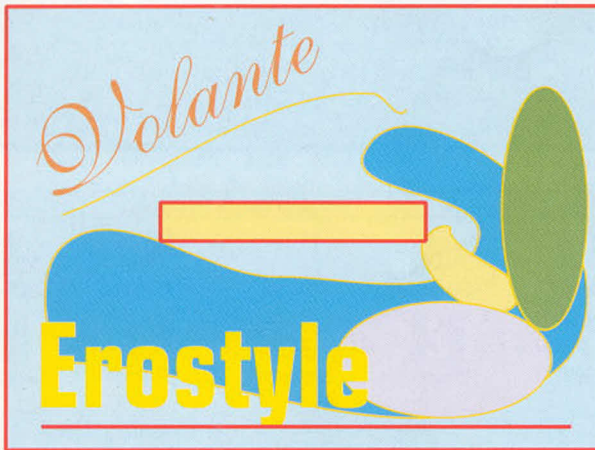
ook moge heten). Zoals bij elke computer moet u natuurlijk enkele veiligheids-maatregelen treffen, zoals alle randapparatuur uitzetten, voordat u iets aansluit. De volgende stap is het kortverwachte (want lang heeft het nooit kunnen duren) aanzetten van de Acorn A3010. De computer zal even een paar testjes uitvoeren, laat een introductie-scherm zien en schakelt vervolgens over op het desktop-scherm.

Even later was het schrikken. De A3010 laat ons in de steek, dachten we, het beeld valt uit. Een kleine beweging van de muis hielp ons gelukkig over de eerste schrik heen. Er bleek een screenblanker aan het werk te zijn.

Overladen

Het Acorn A3010 pakket wordt volbepakt afgeleverd. De computer is compleet met muis, drie boekwerkjes (waarvan de RISC OS 3 handleiding maar liefst meer dan 235 pagina's telt), een diskette met extra applicaties (met onder andere een leuk muziekprogrammaatje, een patience-spel en andere handigheidjes), een support-diskette met systeemtrucjes, vier extra spelen (Lemmings, ChuckRock, Superpool en Fervour) en een training-tape. Natuurlijk ontbreken de nodige kabeltjes niet.

De leukste programma's (op de spelletjes na natuurlijk - wie houdt daar niet van) zijn in de 2 megabyte grote ROM te vinden. Het systeem heeft drie noemenswaardige pakketten in zich. Het eerste is DRAW. Dit vector-tekenpakket oogt zeer eenvoudig, maar mag niet worden onderschat. Een uitgebreid menu met ondermeer vul-opties en een

reeks aan andere tekengereedschappen staan centraal.

Werkt u liever met bitmap-plaatjes dan is PAINT iets voor u. Ook hier geldt weer: laat u niet neppen door het uiterlijk. Het innerlijk is van belang. Zo ontbreekt een professionele airbrush bijvoorbeeld niet.

Ook aan een tekstverwerker is gedacht. Met EDIT kunnen niet alleen platte teksten worden gemaakt en bewerkt, maar kunnen ook eenvoudige documenten tevoorschijn worden getoverd. Bovendien is Edit een editor voor Basic programma's. Basic-programma's worden omgezet in tekst en teksten kunnen worden bewaard als Basic.

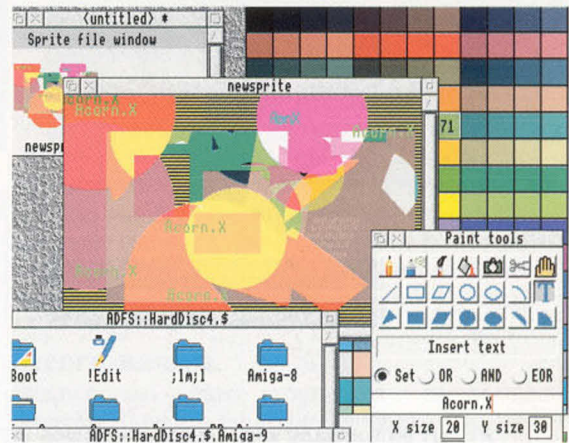
Tenslotte

Als laatste rest ons nog de interne mogelijkheden van de Acorn A3010 te vermelden. Zoals gezegd, vormen een ingebouwde voeding en TV-modulator een groot voordeel. Het bijzondere van de A3010 is echter de processor.

Een ARM 250 RISC Processor is de kracht achter de machine. Aan snelheid dus geen gebrek. Wat beslist ook niet onvermeld mag blijven, is de aanwezigheid van twee andere bijzondere karaktertrekken: gebruik van 256 kleuren uit een palet van 4096 kleuren en de standaard aanwezigheid van een high density (1,6 megabyte op 1 schijfje) diskteststation.

Aan de computer kunnen zonder problemen een parallele printer, een modem, een hoofdtelefoon (of stekker naar stereo-installatie), twee joysticks en een monitor gehangen worden. Hoewel hier de kast voor opengemaakt moet worden vormt ook het toevoegen van een extra ram-kaartje geen probleem. Een harde schijf lijkt iets moeilijker te zijn.

Hoewel de handleiding aangeeft, dat een harddisk te plaatsen is, wordt niet aangegeven waar en hoe. Het is wellicht verstandig om dat aan de vakman over te laten. U verliest dan zo wie zo de garantie niet.

Topje

Om eerlijk te zijn, we zijn nog lang niet uitgetikt, maar helaas, het einde van de pagina is in zicht. Het topje van de ijsberg is net blootgelegd.

Al met al is de Acorn A3010 een klein wonderdje. Het is jammer, dat de nieuwste programma's een behoorlijke hap geheugen nodig hebben. Uitbreiden van het geheugen zal - echter na uren computerplezier - noodzakelijk blijken. Ook een harde schijf zal door de wat gevorderde gebruiker al snel aangeschaft worden.

ECD in Rijswijk was zo vriendelijk de Acorn A3010 beschikbaar te stellen voor een testverslag. Onze dank daarvoor.

Coverdisk - 9

Desk stelde voor ons de coverdisk 9 samen.

Armsi

Informatie over snelheid e.d. van het systeem.

Indicator

Handige Icon bar utility. Geheugengebruik, tijd, VU-meters, histogram van systeemgebruik.

Symphony

Speelt Symphony soundtracks in de desktop. (Incl. twee soundtracks: Madonna's Vogue en Tubular Bells)

Wimpool

Maakt systeem sprites beschikbaar.

Winsaver

Bewaart alle openstaande windows als een sprite.

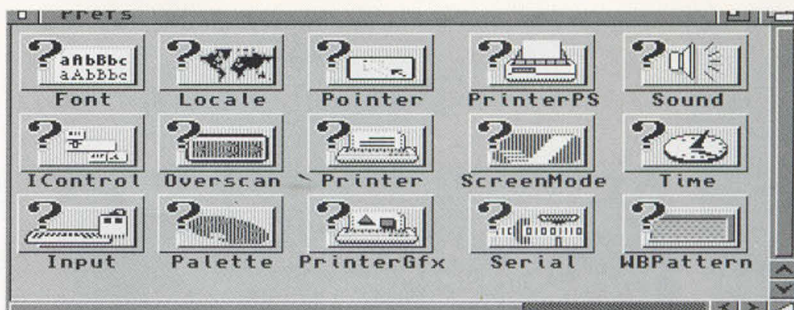
Na storting van F 5.- verzendkosten op ons rekeningnummer vermeld op pagina 33 krijgt u deze mooie menugestuurde disk toegestuurd.

De verschillen tussen de Amiga en de Acorn zijn goed overbrugbaar, maar ieder systeem heeft zo zijn eigen termen. Wij zetten de belangrijkste op een rijtje.

Gerard van Katwijk

Corstiaan Breedveld

Rechts boven ziet u een Amiga venster en daaronder een Acorn venster.

Acorn versus Amiga

In het vorige nummer werd de ACR (Acorn (computer)Club Rotterdam) aan u voorgesteld. De belangrijkste doelstelling van de ACR is, om (potentiële) computergebruikers te helpen om optimaal van de computer gebruik te maken. Daarom en om de bekendheid met elkaar te verbeteren, hebben we de Acorn-computers met het RISC-OS 3 besturings-systeem vergeleken met de Amiga-computer. Het was en is niet de bedoeling om een oordeel te geven over wat "beter" is, want dit is meestal een kwestie van persoonlijke smaak en/of het doel waarvoor een computer wordt gebruikt. We hebben dus geprobeerd om objectief een aantal zaken te bekijken en te vergelijken.

Amiga beeldscherm

Als de Amiga opgestart is, staat er op het beeldscherm een zogenaamde Werkbank (Workbench). Deze Werk-bank kan vanaf Versie 2.0 ook als venster getoond worden. In de Werkbank staan iconen van hard-disks, floppydrives en /of programma's.

Amiga muis

De Amiga muis heeft twee knoppen. Door 2x op de linker muistoets te klikken opent u de harddisk, diskette en directories (lades) of start u programma's op. Door 1x klikken activeert u de tools (gereedschappen) van de programma's. Met de rechter muisknop worden de menu's zichtbaar, van waaruit u keuzes kunt maken door de muisknop op de keuze los te laten. De Amiga gebruiker spreekt hoofdzakelijk van knop i.p.v. toets.

Amiga vensters

Hierin kunnen zich de lades (directories) en programma's bevinden. Verder zijn er een paar verschillen in de vensters zelf. In de linkerbovenhoek bevindt zich de sluit icoon (gadget). Met het icoon rechtsbovenin kunt u de vensters vergroten of verkleinen naar van te voren opgegeven maten.

Acorn beeldscherm

Wanneer de Acorn opgestart wordt, verschijnt na enige tijd de zogenaamde Desktop op het beeldscherm. De onderkant daarvan wordt gevormd door de symbolen(ikonen)balk met daarop symbolen (afbeeldingen van programma's en dergelijke).

Acorn muis

De Acorn muis heeft drie toetsen. De linker muistoets (1x drukken) wordt gebruikt voor het openen van de harddisk en de diskette en alles wat op de symbolenbalk staat. Ook kunt u hiermee keuzes uit de menu's maken. Door 2x drukken kunt u van een lade (directory) de inhoud bekijken en programma's openen. Wanneer 1x gedrukt moet worden ziet de aanwijspijl (pointer) er uit als een enkele pijl en bij 2x drukken als een dubbele pijl. Met de middelste muistoets roept u, door 1x drukken, (pop-up)menu's op. De rechter muistoets heeft dezelfde functie als de linker muistoets maar het menu blijft op het scherm staan.

Acorn-vensters

Wanneer een harddisk of diskette wordt geopend, verschijnt er een zogenaamd venster (window) op

De meest rechtse is de dieptegadget, daarmee brengt u een venster naar voren of naar achteren. Rechts onderin het venster bevindt zich een driehoekje, waarmee u het venster horizontaal en verticaal van maat kunt veranderen. Rechts en onder bevinden zich tenslotte de scrollbars, waarmee u door de gehele inhoud van het venster kunt gaan.

Amiga-namen

Namen van directories, programma's en bestanden kunnen 31 tekens lang zijn. De ":" en "/" zijn niet toegestaan.

Amiga-paden

De paden op de Amiga worden als volgt aangegeven: Work:DTP/PageStream/nummer-09, waarbij Work staat voor de Amiga-namen harddisk, DTP voor lade, PageStream voor sublade en nummer-09 voor het bestand. De dubbele punt bepaalt het onderscheid tussen station en lade.

Amiga-besturingssysteem

Het besturingssysteem op de Amiga is via de cli (shell) te beïnvloeden. Als het Shell venster gestart is, kunt u hierin opdrachten geven, die o.a. programma's starten.

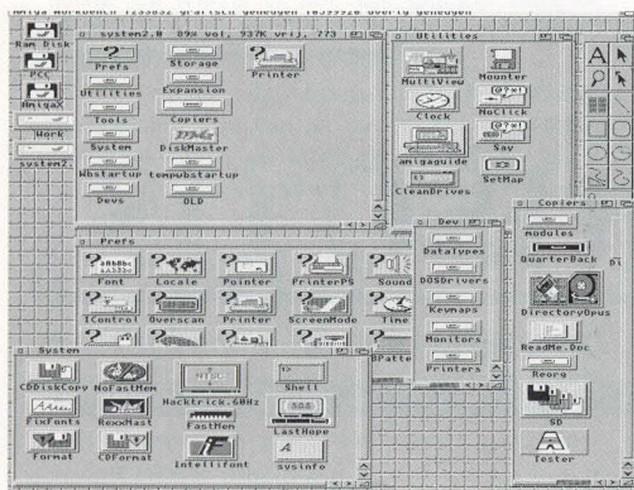
Opstarten Amiga

In de startup-sequence worden via opdrachtregels een aantal dingen opgestart, zoals de systeem assigns, devices genoemd en paden opgegeven. Vanuit de startup-sequence wordt er nog de User-startup gestart. In User-startup kan de gebruiker zijn eigen te starten files assigns enz. plaatsen.

Automatische programmastart Amiga

In de lade WBstartup kunt u programma iconen slepen, die na de systeemstart automatisch op moeten starten.

Belangstellenden voor de ACR kunnen voor telefonische informatie terecht op nummer 01899-15506.

Amiga scherm

het scherm. De bovenkant van zo'n venster bestaat uit een balk met verschillende symbolen (ikonen). Het linker symbool is het zogenaamde stapelsymbool. Hiermee kan het venster onder een stapel andere vensters gebracht worden.

Rechts van het stapelsymbool bevindt zich het zogenaamde sluitsymbool. Hiermee kan het venster van het scherm verwijderd worden.

Helemaal rechts bovenaan zit een symbool waarmee gewisseld kan worden tussen de actuele venstergrootte en de maximale venstergrootte.

Acorn-namen

Namen van lades, programma's en bestanden kunnen 10 tekens lang zijn. De punt en de dubbele punt kunnen niet in deze namen gebruikt worden.

Acorn-paden

De paden bij de Acorn worden (voor zover de onderdelen aanwezig zijn) als volgt aangegeven: "Naam van het filingsysteem::naam van de disk.root.naam van de hoofdlade.naam van de sub-lade.naam van het programma of bestand". Let op de punt die de diverse onderdelen scheidt!

Acorn-besturingssysteem

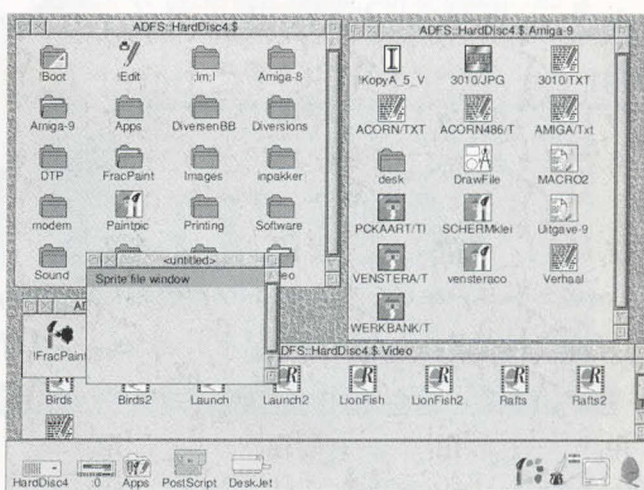
Het besturingssysteem kan via het commandoscherm beïnvloed worden. Dit commandoscherm is oproepbaar met de functietoets F12. Het commandoscherm wordt verwijderd na één of twee keer de return-toets indrukken.

Opstarten Acorn

Het opstartbestand heet "!Boot". De bestanden Boot en Run bestaan uit commando-regels welke door de gebruiker aanpasbaar zijn.

Automatische programmastart Acorn

Wanneer u bepaalde programma's automatisch mee wil laten opstarten moet u te voren dat programma in !Boot.Choices.Boot.Tasks slepen.

Acorn scherm

"...EEN POWERMAC IS BETER DAN EEN GEWONE PC..."

...met die stelling zullen veel computergebruikers het wel eens zijn. Wij hebben nu echter een systeem in huis dat niet alleen gebruikersvriendelijker is dan een PowerMac maar ook nog eens véél sneller en goedkoper. **Dat is de Acorn RISC PC.**

Ècht multitasking en nu al jaren voorzien van alles wat Apple en MicroSoft beloven maar nog niet kunnen leveren (true multitasking, 'Drag 'n' Drop' en jawel, beloofd voor augustus aanstaande in Windows95: een Iconbar...)

Acorn was de eerste!

Apple was trouwens niet de eerste die een PC van een RISC processor voorzag, dat was ACORN.

De Archimedes werd al in 1987 op de markt gezet, voorzien van een ARM2 RISC processor!

Alle essentiële software voor Acorn RISC PC

is zeer betaalbaar (Desktop Publishing al vanaf fl. 375,00 incl BTW) en zeer krachtig. Compatible met PC's is ie ook: d.m.v. emulatie (gratis) of met behulp van een 486 insteekkaart (fl. 535,00).

Mac bestanden -ook van removables- kunnen voor im- en export geconverteerd worden. Laat u overtuigen. Wij kunnen bewijzen dat de Acorn RISC PC beter is..

Acorn RISC OS

de bèste manier om een computer te besturen

prijsverlaging: RiscPC 601: fl. 3495,00, RiscPC 602: fl 3995,00, RiscPC 603: fl. 5100,00

Naam:

(m/v) Straat:

Postcode:

Plaats:

Stuur deze coupon in open enveloppe (zonder postzegel) aan: Acorn Support Center, antwoordnummer 10231, 2289 WB Rijswijk. Tel. 070-3194002, fax 070-3194963. Showroom: Patrijsweg 76 (afrit 8 op de A13 R'dam-Den Haag)

Een nieuw jaar, een nieuwe serie met Real3D. We gaan beginnen met een achtergrond en van lieverlee uitbouwen tot een compleet bewegend schilderij. Doet u weer mee?

Rudie Jaspers

Het beginplaatje, een achtergrond met wolken en nu ook de molen erbij.

3D tekenen - deel 9 - De molen

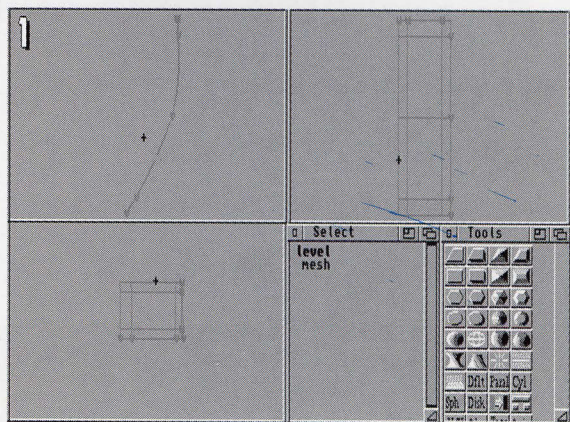
Vorige keer hebben we het achterste deel van het landschap gemaakt, namelijk de lucht. Deze keer gaan we wat verder naar de voorgrond toe: de molen. Bij het creëren van de molen heb ik er rekening mee gehouden dat de molen slechts in de verte te zien is en heb daarom gekozen voor weinig detail en zoveel mogelijk gebruik gemaakt van primitieven, om daar waar mogelijk, het geheugen en de processor zo weinig mogelijk te belasten.

De bouw van een molen

Er zijn verschillende typen molens, maar een paar dingen hebben ze allemaal toch wel gemeen. Als we het over de windmolen hebben, hebben ze zowieso allemaal 4 wieken, een 'machine'-ruimte die in directe verbinding staat met de wieken. Als de molenaar erin woont, is er aan de onderkant een 'huisje' en dan is er nog een omloop waar de molenaar op loopt om de wieken te kunnen verdraaien zodat ze in de wind staan.

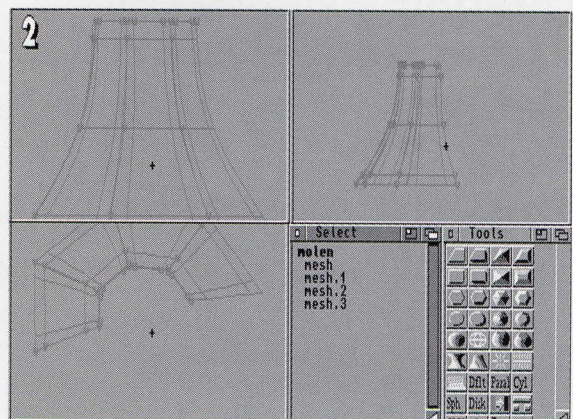
Er zijn molens die draaien met hun gehele machinekamer op een as die op het huis staat. Over deze molen ga ik het nu niet hebben (als u die zelf makkelijk vindt om te maken, of mooier, dan moet u dat natuurlijk doen. Het gaat in dit geval over de typisch Hollandse molen zoals afgebeeld op het plaatje.

Ik begin meteen maar met het moeilijkste gedeelte, de machine kamer. Een achthoek (in dit geval 7 hoek) die bestaat uit 8 dezelfde delen, een curve die naar boven toe wat smaller wordt. Met Create/Controls/B-Spline en Curve heb ik een lijn

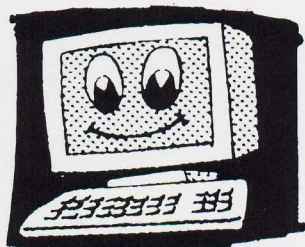

gemaakt, zoals u kunt zien in plaatje 1. Dit is het zijaanzicht. In het vooraanzicht heb ik met Create/Controls/B-Spline Curve de breedte gemaakt, zie ook plaatje 1.

Om er vervolgens een 'mesh' van te maken heb ik de optie Create/Freeform/Coplanar aangeklikt

PC STUNTDAG

Zondag 5 februari

GENT

Flanders Expo

met grote
INTERNET
presentatie

Demonstraties en verkoop van hardware, software
en supplies tegen absolute BODEMprijzen...

Open 10-17 uur, informatie standverhuur : 00-3171144915

Postbus 81186
3009 GD Rotterdam
Telefoon: 010-4559702
BBS 010 - 4559351

COMPART

KLEURENPRINTSERVICE

- * **Schitterend Wacom tekentablet** (Amiga, Acorn, Macintosh, MS-Dos)
- * **Drukgevoelig**
- * **Hoogste kwaliteit**
- * **Professionele software**
- * **Met pen**
- * **Type UD (A6)** (met pen) **F 475,-**
- * **Type UD - 0608M** -A5- (met pen) **F 1.170,-**
- * **Type UD - 1212M** -A4-(met pen en cursor) **F 1.695,-**

Font CD's met 500 fonts

F 189,-

(Franco, incl BTW)

nadat ik de beide curves heb geselecteerd. U zult nu zien dat de curve die u getekend hebt, netjes wordt omgebouwd tot een 'mesh', en kunt u de 2 'lines' weghalen (cut). Maar nu is de bovenkant nog niet smaller. Het voordeel van een mesh is, dat ze erg goed zijn te manipuleren. Selecteer de mesh (u kunt hem eerst voor het gemak even een naam geven bijvoorbeeld 'deel') en kies vervolgens de optie Modify/Bend Local/Size 3D. U moet nu een lijn tekenen, dit is dan de middelijn en trekt die van onder naar boven door het midden van het deel. Begin aan de voet van het deel, maar trek hem door tot twee keer de lengte van het deel!

Klik nu met de muis het punt aan waar u wilt verkleinen of vergroten (in dit geval verkleinen) en hou de knop ingedrukt. Beweeg wat met de muis en u ziet de mesh van vorm veranderen. Laat los tot u de juiste vorm heeft bereikt. Zie plaatje 3.

Nu kunt u simpelweg het deel dupliceren met de gelijknamige optie en roteren tot hij tegen het andere deel staat. U hoeft niet de hele machinekamer te maken, alleen het deel wat we te zien krijgen, dit zijn er dus maar vier! Als u gekozen hebt voor een achthoek kunt er beter vijf maken.

De railing

De railing van het balkon heb ik gemaakt met de Create/Compound Tools/ Rectangular optie. Hier moet u dan een dikte aangeven en daarna kunt u heel gemakkelijk de railing maken door op ieder hoekpunt een keertje op de linkermuisknop te

drukken. Deze railing moet u wel helemaal rondom tekenen omdat die wel bijna in zijn geheel te zien is (zie plaatje 3). Veel extra rendertijd kost dat toch niet, in tegenstelling tot meshes die altijd erg langzaam renderen.

De wieken

Het maken van de wieken is wel heel erg simpel. Als u deze cursus goed heeft gevolgd, moet u die zonder problemen kunnen maken. Zie plaatje 4. Een tip: Voordat u die wieken gaat maken, bewaart u de molen even en begint u met een schoon 'werkvel'.

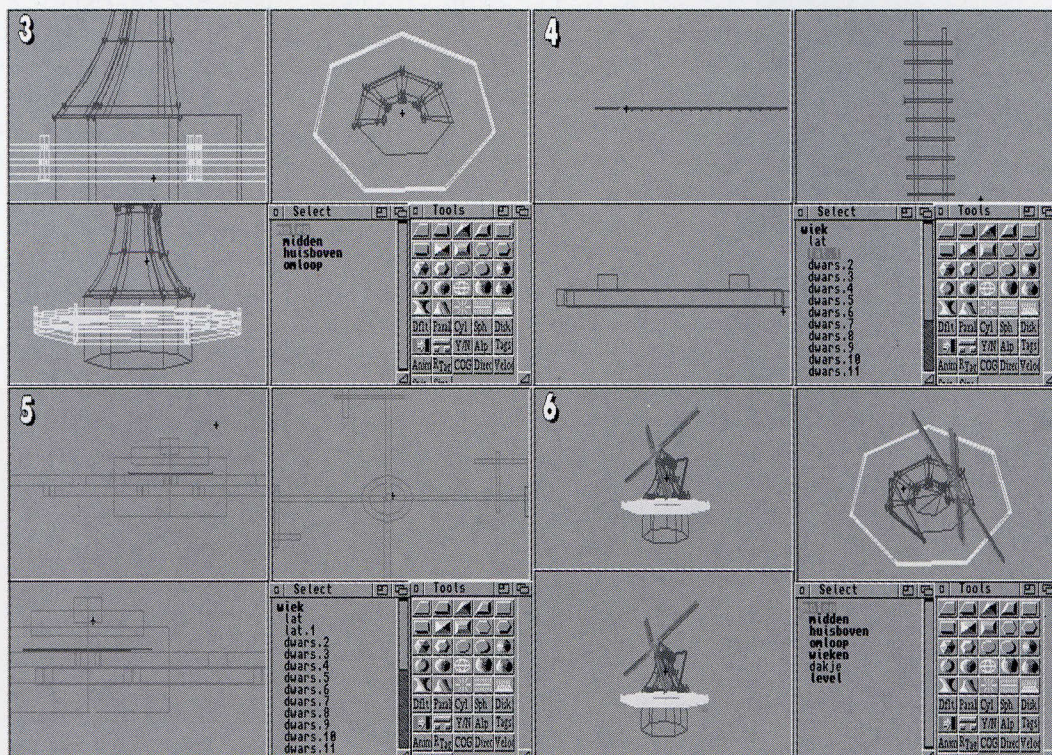
Maak nu de wieken en save die als object. 'Replase' dit nu met de molen die u al eerder hebt gesaved. Laad nu de wieken in als object en plaats het op de goede plaats. U zult vanzelf merken dat dit sneller en vooral overzichtelijker werkt, want anders moet u de wieken teken op een 'werkvel' waar ook al een molen op staat, dat vertraagt de boel ontzettend!

Voor een detailbeeld van de as van de wieken verwijst ik u naar plaatje 5.

Tenslotte

Probeer zoveel mogelijk met 'primitives' te werken. Meshes bieden wel wat meer mogelijkheden, maar zijn erg langzaam en geheugeneisend. Bovendien zult u merken of al hebben gemerkt dat u zeer vaak zonder kunt.

Op plaatje 6 ziet u het geheel als object, het object staat overigens ook op de coverdisk!

Elke maand plaatsen we nieuwe programma's, PD en utilities op onze coverdisk.

Corstiaan Breedveld

Met de oplossing van ons eerste puzzelplaatje heeft Leo v.d. List, Rossinilaan 94 uit Den Haag gewonnen. Gefeliciteerd! Binnenkort krijgt u van ons een cheque t.w. van Fl. 25,00/460BF.

Amiga.X - coverdisk nummer 9

Helaas blijkt dat er bij verpakking en verzending wel eens diskettes demagnetiseren. Hoe dat komt weten we ook niet. Bij de retournummers die weer uit de winkels komen blijkt ongeveer 25% niet meer te formatteren te zijn, die gooien we dus gewoon weg. Onze excuses, als u een defect exemplaar aantreft. Is er iets niet goed, stuur de disk dan terug en u krijgt een nieuwe. Omdat de DD diskettes soms moeilijk te verkrijgen zijn, gebruiken we wel eens HD diskettes. Die zijn dan op een HD drive niet zondermeer te gebruiken, omdat ze DD geformatteerd zijn. Plakt u in zo'n geval even het linker gaatje dicht.

Gebruik

Kies met één van de funktietoetsen "F1, F2, F3, F4", naar welke drive u de .dms file wilt uitpakken. Met "Esc(ape)" verlaat u het programma'tje weer. U kunt niet op de F buttons klikken. Sommige van onze uitgekakte disks zijn zelfstartend. Dan moet u met de diskette in de interne drive de computer opstarten. Met behulp van onze disk algemeen van nummer 6, kunt u alle readme files lezen!

HELM.DMS

Op deze uitgekakte disk staat het complete HELMlite programma, compleet met een Commodore installer. Klikt u daarop en wijst u een device aan. De lade voor HELM wordt automatisch aangemaakt. Op pagina 4 en 5 leest u uitvoerig wat u met HELM kunt doen. Het originele pakket is overigens te winnen voor diegene die het demo pakket het beste weet te

Algemeen.DMS

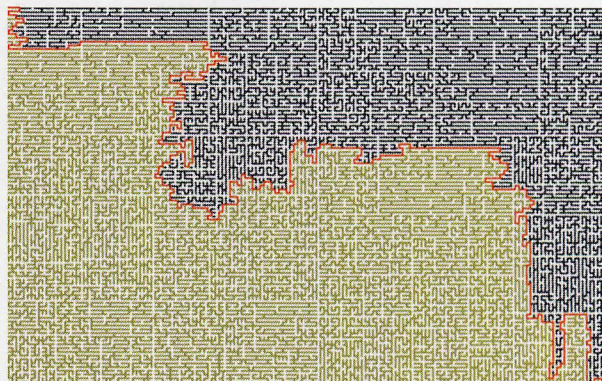
Hierop staat de molen van de Real3D cursus als object, het stenenmuurtje van teken tips. Dit plaatje is niet als "mooi" plaatje bedoeld maar slechts als indicatie en u heeft er gelijk het kleurenpalet bij. Voorts staat er nog de utility AGW (Amiga Guide Writer) op. Een nieuwe puzzelopgaaf ontbreekt ook weer niet.

Puzzel

Wij krijgen wel wat oplossingen binnen van de opgegeven puzzels, maar erg overspoeld worden we nu ook weer niet. Komaan lezers, doe uw best. De nieuwe puzzelopgaaf staat dus op de coverdisk Algemeen-09 en is een schuifpuzzelspel. Stuur de goed opgeloste puzzel op floppie naar ons toe of zet hem op ons BBS met de vermelding van puzzel.

BBS - Amiga.X

Ons BBS wordt steeds drukker bezocht met meer dan 180 inloggers. We houden u op de hoogte. Ons BBS nummer is: 010-4559351.

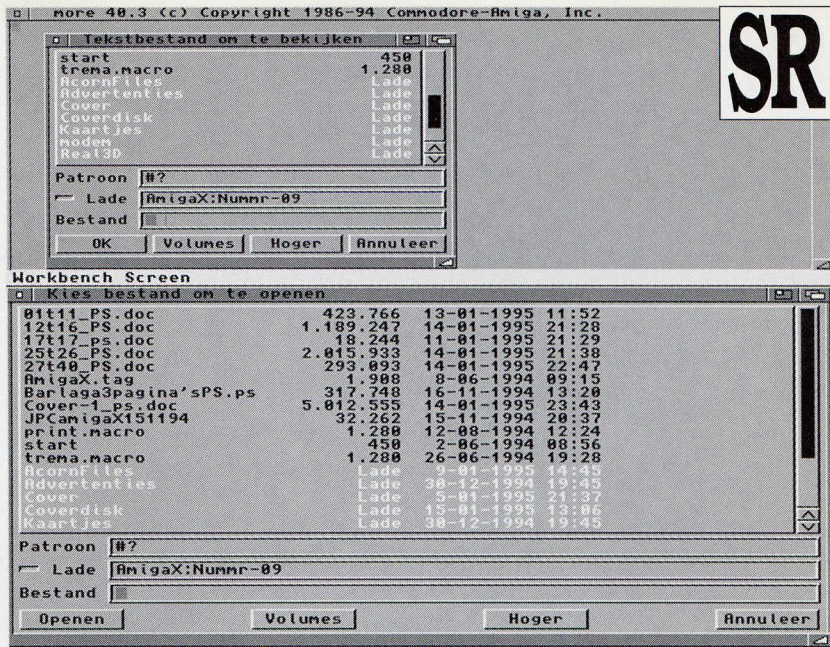

Zo had het labyrinth moeten zijn.

De Workbench op zijn Nederlands: en dan? Hieronder volgt een serie over het installeren en gebruiken van de Workbench 3.0 met toestemming van J.P.C. te Genk (België).

Corstiaan Breedveld

Rechtsboven de file requester van More met daaronder een Multiview file requester.

Workbench 3.0 - deel 9

Vorige week ben ik uitgebreid stil blijven staan bij de klok. Ik ga nu weer verder met de utilities More en multiview.

More

More laat ASCII files op het Workbench scherm zien. Als u in de Shell of de Cli de opdracht Run More typt of in het opdrachtvenster more typt, dan verschijnt er een filerequester waarin u de tekstfile op de gebruikelijke wijze kunt opzoeken en aanklikken, waarna het bestand op uw scherm als een letter bestand op uw scherm zet. In more kunt u verschillende opdrachten geven:

Spatie:	volgende pagina
Backspace	vorige pagina
Return	volgende regel
<	eerste pagina
>	laatste pagina
%n	laat zien vanaf n procent
ctrl+l	update het venster (is makkelijk als u het venster groter maakte)
/text	case sensitive zoeken
.text	case insensitive zoeken
N	zoek verder
H	help
Q	stop het programma
ctrl+c	stop het programma
Shift+e	verander de file met de editor die in ENV:editor staat.

Als de laatste pagina is bereikt, staat er end of File onderin het scherm. Druk op de spatiebalk om het

programma te verlaten. Met case sensitive wordt bedoeld dat er onderscheid gemaakt wordt tussen hoofd- en kleine letters. Met case insensitive wordt bedoeld dat er juist geen onderscheid gemaakt wordt tussen hoofd- en kleine letters.

Multiview

Met Multiview kunt u plaatjes, teksten, Amiga-Guide files en animaties bekijken. U kunt files laden met behulp van de filerequester of u kunt iconen op het Multiview ikoon slepen. Multiview heeft 4 menu's: Project, Edit, vensters en Settings.

PROJECT MENU

Open	opent een multiview file requester
Save As	schrijft object als ILBM of tekst file weg
Print	print geselecteerde blokken of files
About	informatie over multiview
Quit	stop multiview

Edit

Mark	zet de blok selectie cursor aan en kunt u een blok selecteren (alleen bij plaatjes)
Copy	kopieert het geselecteerde blok. Als geen blok geselecteerd is, dan wordt de gehele file gekopieerd
Select All	selecteer de hele file
Clear selected	maakt de hele file of het hele blok schoon zonder te printen of te kopiëren

VENSTERS

Minimize	maakt het venster zo klein mogelijk
----------	-------------------------------------

SR

Normal verandert de grootte van het venster. afhankelijk van de grootte van de inhoud van de file

Maximize maakt het venster net zo groot als het scherm

SETTINGS

Save As Defaults schrijft de grootte en positie van het venster weg voor later gebruik

TOOL TYPES

Multiview kent de volgende tooltypes:

CLIPBOARD laat de clipboard zien i.p.v. de file

CLIPUNIT= selecteer het nummer van de <nummer> clipboard

SCREEN open een scherm

PUBSCREENn= geeft aan dat het venster op een <naam> public screen geopend moet worden

FONTNAME= font dat gebruikt moet worden om <naam> teksten te bekijken.
.font moet niet achter de fontnaam gezet worden.

FONTSIZE grootte van het font

BOOKMARK ga naar het object en de positie die door het bookmark wordt aan gegeven

BACKDROP geeft aan dat het venster een back drop venster moet worden

VENSTER opent het multiview venster zonder object zodat Multiview in de WBStartup lade geplaatst kan worden.

Multiview kunt u starten door tweemaal op het icoon te klikken met de rechter muisknop of door in het Workbench menu de optie opdracht uitvoeren aanwijzen om daarna in het venster multiview te typen.

WBStartup lade

In de WBStartup lade kunt u programma's plaatsen die automatisch moeten worden opgestart als de workbench wordt geladen. Als u bijvoorbeeld altijd de klok automatisch op wilt laten starten, dan moet u het icoon van de klok in de WBStartup lade plaatsen. Dat kunt u doen door op het klok icoon te klikken met de rechter muisknop en terwijl u die vasthoudt naar de WBStartup lade te slepen en dan de muis knop weer loslaten.

TOOLTYPES

Programma's die in de WBStartup lade staan, kunnen de volgende tooltypes hebben:

DONOTWAIT Normaal gesproken wacht de Workbench tot een programma klaar is, voordat de volgende wordt geopend. Door DONOTWAIT bij de Tool Types te plaatsen voorkomt u dit.

WAIT= <seconden> geeft aan hoeveel seconden de Workbench moet wachten met het opstarten van een ander programma

STARTPRI= geeft een prioriteit aan een icoon zodat hij eerder of later geladen wordt. Deze waarde kan variëren tussen -128 en 127.

Expansion lade

In de expansion lade worden software drivers voor toegevoegde apparaten gezet. Om een nieuw apparaat te activeren moet u het icoon voor de software driver in de WBStartup lade slepen en uw systeem rebooten (herstarten).

Devs en Storage lade

De Devs en Storage lades bevatten allebei de volgende lades:

- * Data Types
- * DOSDrivers
- * Keymaps
- * Monitors
- * Printers

Let op: Diskette systemen gebruiken geen Storage lade maar een Storage diskette.

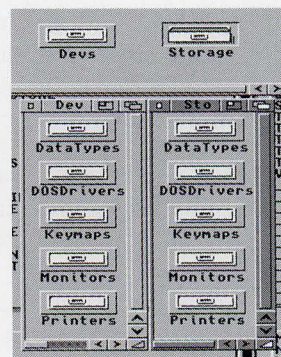
De Devs lade bevat de drivers die u wilt gebruiken. In de Storage lade (of disk) staan de drivers die u niet wilt gebruiken.

Om een Monitor of en DOSDriver te activeren:

- 1) U dubbelklikt op het desbetreffende icoon. Het programma blijft actief tijdens deze sessie.
- 2) Als u de Monitor of de DOSDriver altijd actief wilt hebben dan kunt u de iconen naar de corresponderende Devs lade verslepen.

Wilt u een Keymap activeren dan moet u:

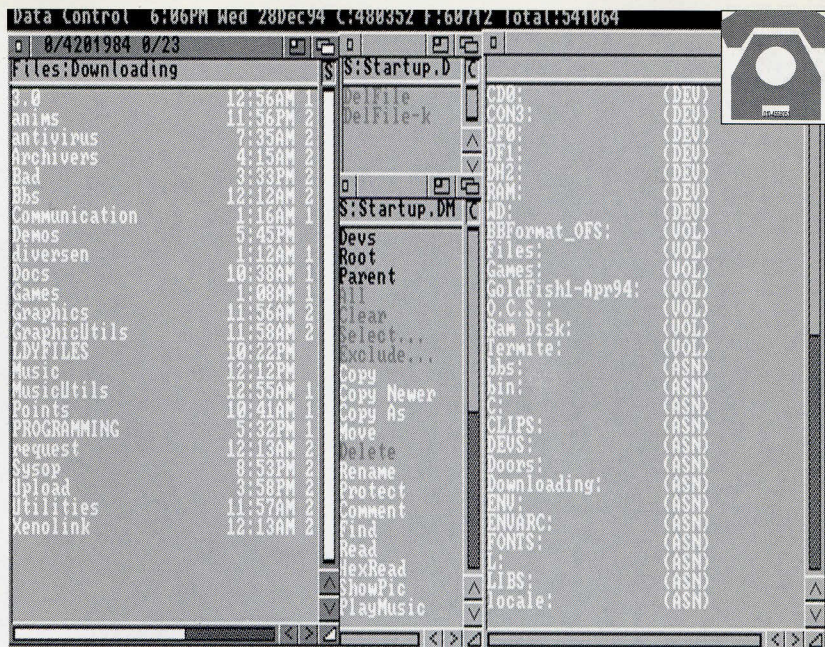
- 1) De keymap files naar de Devs lade slepen
- 2) Het juiste Keyboard Type in de Input Preferences editor kiezen.

Het fenomeen point, welke software u hier voor nodig heeft en hoe u deze kunt instellen.

Fred van Vliet

Pointschermen.

Mijn eerste modem - deel 4

W e hebben het de laatste keer gehad over de verschillende soorten netwerken. Nu wil ik het hebben over de manieren waarop u uw post kunt lezen en beantwoorden. Een van deze manieren is het gebruik van een zogenaamd Point pakket. Een point pakket bestaat uit 2 delen namelijk een mailer en een tosser/reader de mailer is standaard. Op dit moment is er maar 1 mailer en dat is trapdoor. Van de tosser zijn er een paar verschillende. Tot een jaar of wat terug was Pointmanager het meest populaire pakket wat verkrijgbaar was. Nu is deze plaats ingenomen door een programma genaamd Spot geschreven door Nico Francois. Het pakket wat op een goede 2e plaats komt, is April. Beide programma's kunt u volledig gebruiken op een paar optie's na, die alleen te gebruiken zijn, indien u het programma registreert bij de maker. Mijn persoonlijke voorkeur gaat uit naar spot. Ten eerste omdat het de Nederlandse catalog in zich heeft en ten 2e omdat het zeer gebruikersvriendelijk en makkelijk te installeren is. Alvorens u spot en trapdoor kunt installeren dient u wel bij een bbs een pointnummer aan te vragen. Nu zijn er bbs-en die daar een vergoeding voor vragen, maar er zijn er ook genoeg die het gratis doen. De sysop van dat bbs betaalt een jaarlijks bedrag om de post te kunnen ontvangen en versturen aan Fidonet.h Het duurste netwerk is internet. Daar betaalt de sysop of user dan ook maandelijks voor. U meldt zich aan bij uw favoriete bbs en vraagt een pointnummer aan bij bijvoorbeeld Trace BBS in Groningen. De sysop geeft u vervolgens een

aantal nummers op. Dit aantal nummers is afhankelijk van de netwerken die u graag thuis wilt lezen en beantwoorden, maar om het wat simpel te houden nemen we hier NLAnet als voorbeeld. Trace BBS heeft als NLA nodennummer 14:103/200. Daar voegt de sysop dan een zogenaamd pointnummer aan toe, bijvoorbeeld 1, dan wordt uw pointnummer dus 14:103/200.1. Als u dit nummer gekregen heeft schrijft u dit even op een papiertje. Vervolgens spreekt de sysop met u 2 paswoorden af: een zogenaamd session password en een areafix password. Deze schrijft u ook op dat papiertje, waarna u uitlogt.

Installeren van de Software

Allereerst pakt u Spot uit naar een lege directory om vervolgens het install ikoon aan te klikken. Het lijkt alsof er niets gebeurt, maar Spot kopieert nu de benodigde library's en Rexx scripts naar de directory's. Als dit gebeurt is, klikt u op het ikoon van Spot. Die ziet dat u een nieuwe gebruiker bent en vraagt u om uw naam. Na deze ingevuld te hebben vraagt hij ook om een nodennummer. Hier vult u het zojuist verkregen nummer 14:103/200.1 in. Daarna vraagt hij om het domain. Daar vult u het netwerk in waarvan dit nodennummer is. In dit geval NLAnet. Na wat geratel komt Spot dan uiteindelijk in beeld. Bij de ongeregistreerde versie zult u een keer een requester weg moeten klikken alvorens u aan de slag kunt gaan. Eerst kiest u boven uit het pulldownmenu met de naam instellingen de algemeen optie. Nu komt er een requester omhoog waar u een aan-

tal dingen in kunt vullen. Om te beginnen de editor die u gebruikt en de directories waar spot de inkomende, de uitgaande en de bestaande berichten kan vinden.

Naast de regels waar u deze directory's in kunt vullen, ziet u een button. Na het aanklikken van deze komt er een requester omhoog, waarin u de directory eventueel ook aan kunt wijzen. Dit is één van de mooie oplossingen en scheelt weer typewerk.

Verder is er ook een switch met de naam Dubbele. Daar kunt u spot mee laten weten wat hij met dubbele berichten moet doen. Het beste is om deze maar op verwijderen te zetten, zodat ze ook geen onnodige ruimte in beslag nemen.

U klikt deze requester weg en kiest vervolgens systeem. In die requester vindt u BBSnaam en vult u Trace BBS in. Dit noemen we uw bossnode. Verder ziet u paswoord. Hier vult u het session password in. LET OP! Het password is CaseSensitive, hetgeen wil zeggen dat het bbs erop let of het password met hoofdletters of met kleine letters is geschreven.

U kunt onder de regel domein even de twee vakjes aanklikken met msgid en oorsprong, dat ervoor zorgt, dat het bbs weet dat uw bericht in NLANet thuishoort.

Vervolgens klikt u ook deze requester weg en kiest voor bewaar instellingen. Nu staat spot voor het belangrijkste gedeelte ingesteld. U kunt nog wat andere instellingen wijzigen om spot helemaal naar uw eigen stijl in te stellen. Voor deze instellingen verwijst ik u naar de (nogal grote) handleiding die meegeleverd wordt.

Trapdoor

Nu laten we spot even voor wat het is en pakken vervolgens trapdoor uit naar dezelfde directory waar u spot naar heeft uitgepakt. Nu staan er dus een aantal directory's in het archive van trapdoor. Eén van die directory's heet bin. De inhoud van deze directory verplaatst u naar de directory van spot en u laadt vervolgens de file trapdoor.cfg. Dit is de configuratie die we nu in gaan stellen.

Bovenaan ziet u de lijn This is my FidoNet node number en daaronder NODE met een nummer. Dat nummer verandert u in het pointnummer. Nu staat er dus: NODE 14:103/200.1. Daaronder staat aka, de nummers die daarachter staan haalt u weg en vervangt u voor "". Deze plaats is gereserveerd voor andere nummers voor bijvoorbeeld FIDOnet of AMYnet.

Vervolgens zoekt u het woordje NAME en vult daarachter bijvoorbeeld "Point 1 van Trace BBS" in. Bij SYSOP vult u "uw eigen naam" in en bij PASSWORD vult u alweer het session password in, ook casesensitive. Een regel lager staat

baud, waar u het maximale baudrate van bijvoorbeeld 19200 invult. Vervolgens zoekt u het woordje BOSS. Bij BOSS vult u het nodenummer van trace bbs in, dus 14:103/200. Daaronder staat het woordje CALL en u vult in "telefoon nummer van het bbs". De 2 regels die daaronder staan met de woorden inbound en outbound vertellen trapdoor waar hij de inkomende en uitgaande berichten kan vinden.

Eindelijk is trapdoor zo goed als ingesteld en de rest kunt u zelf wel, omdat de maker van trapdoor zo vriendelijk is geweest om de config te voorzien van uitleg.

Mocht u er desondanks niet uitkomen dan kunt u altijd nog hulp vragen aan de sysop van het bbs waar u point bent geworden. Meestal leveren zij ook een kant en klare config af zodat u gelijk aan de slag kunt. U zult tevens aan hem moeten vragen of hij de gevraagde area's even aan wil sluiten.

Nou, dit was dan het hoofdstuk pointpakket. De volgende keer zal ik eens wat meer vertellen over QWK mail een andere vorm van off-line lezen en schrijven van berichten. Mochten er vragen zijn, u kunt mij altijd bereiken via **Amiga.X** of bij Data Control.

Het BBS van de maand

Deze keer is ons oog gevallen op een bbs in het hoge noorden van Nederland, namelijk Trace BBS in Groningen, tel 050-410143. De Sysop van dit bbs is Martin de Koning en hij is 23 jaar oud. Zijn eerste kennismaking met een intern modem van 2400 baud was via de pc. Binnen een maand vond hij het zo leuk dat hij met een 14.400 modem aan de slag ging op zijn Amiga en ruim anderhalve maand daarna probeerde hij voor het eerst een bbs pakket op te zetten, namelijk max bbs. Er was en is niet veel in Groningen te vinden aan bbs-en op Amiga gebied, dus dacht hij, kom laat ik zelf maar een bbs beginnen.

Ondertussen is Trace een groeiend bbs met een redelijk aantal bezoekers en netwerken. Martin is onder andere node van NLANet, FIDOnet, INTERNET, MEGAnet en een lokaal netwerk genaamd GRONet.

Op onze vraag of het dan niet te duur werd zei hij: „Och het is een beetje uit de kluiten gegroeid, maar ik beleef er nog steeds plezier aan. Ik heb nu 3 points en dat is best wel leuk. Tot nu toe bereken ik zelfs geen kosten voor mijn points, zelfs niet voor internet. Dat is waarschijnlijk ook de reden waarom ik tot nu toe geen donateurs heb, zelfs geen sponsor. Dit bbs draait gewoon geheel op eigen kracht en geld. Er zijn zelfs nog wel wat uitbreidings lannen, want ik hoop binnenkort met een 28.800 modem on-line te kunnen”.

De punten van Martin waren de volgende:

Mogelijkheden	10
Menuindeling	8
Fileaanbod	9
Bulletins	10
Doorgames	9
Bereikbaarheid	10
---	---
Totaal Score	56

Aldus een hele mooie Score, maar ik zou zeggen bel hem eens en oordeelt u zelf.

Ik zeg alvast gedag en tot de volgende keer en hier tot besluit nog wat nummers met op verzoek van

onze zuiderburen ook 2 Belgische bbs-en die aangesloten zijn bij NLA.

X Treme BBS	01670-64414
Point Party	01184-79472
Homebase	03407-75643/74174
Amigoline	08347-84968
Data Control	010-4196669
Great Balls Of Fire	+32-(0)16-640912
Oberon (belgie)	+32-(0)2-7313489

Wij, van de redactie verzoeken de bbs houders in België zich aan ons bekend te maken of rechtstreeks contact op te nemen met het BBS van Fred van Vliet. Telefoon nummer: 010-4196669.

AKTIE *Amiga.eXtra*

48 pagina's Amiga.eXtra met gratis diskette
Het enige Nederlandstalige maandblad voor de Amiga gebruiker

Voor Nederland:

U kunt abonnee worden van ons maandblad door

Fl. 95,00

over te maken op ons Postbank nummer: 5634770
t.n.v. Uitgeverij Magazien
Postbus 81186
3009 GD Rotterdam.

Voor België:

U kunt abonnee worden van ons maandblad door

BF. 1950

over te maken op ons
PostGiro nummer: 000-1680590-65
t.n.v. Uitgeverij Magazien
Laurensbaai 43
2904 AK Capelle a/d IJssel

(Vermeld altijd uw naam, adres en vanaf welk nummer u abonnee wilt worden).

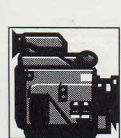
Voor elke nieuwe abonnee hebben wij een leuke attentie.

**Amiga.X muismat
of
Acorn.X muismat
of**

**UGA CD-Rom met 700
muziekmodules**

Bij overmaking op onze giro gaarne vermelden welk item u verlangt.
(Levertijd ongeveer een maand)

Bestaande abonnees kunnen tegen overmaking van F 30,00 in bezit komen van onze muismat tesamen met de CD-Rom
(Inclusief porto)

Hoe maakt u een pagina opmaakt in Mediapoint.

Hennie Pompe

Tekst en button gebruik in Mediapoin, met daaronder plaatje 2.

Presenteren met de Amiga - deel 2

Deze keer gaan we onze eerste pagina opmaken. Ik neem aan dat u inmiddels weet hoe u Mediapoint opstart (zie **Amiga.X** nr 8). Selecteer in het hoofdmenu het knopje BEWERK. We belanden nu in het pagina opmaak gedeelte. Nadat de fontlijst is opgebouwd, zien we een lege pagina voor ons. Selecteer boven uit de menubalk bij **diversen** uit *scherm-grootte*. We stellen onze pagina vervolgens op Hoge res 8 kleuren en geen *overscan*. Nu gaan we een brush op onze pagina plaatsen. Kies *importeer* uit het **diversen** menu en klik op het knopje voor plaatje. Klik op OK en selecteer de brush *key_large*. Deze staat in de lade *graphics/clippart/*. U wordt gevraagd of u het kleuren palet van de brush wilt gebruiken. U bevestigt dit, anders komt het geheel er vreemd uit te zien. De zogenaamde brush komt aan onze muispointer (aanwijzer) te hangen. We kunnen nu de afbeelding door een muisklik op het scherm plakken. We zetten het plaatje links in de hoek, zodat er nog ongeveer drie van die plaatjes onder elkaar kunnen staan.

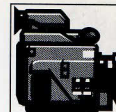
Letters

Door met de muis twee keer binnen het kader van de brush te klikken, kunt u de tekst editor activeren. Er verschijnt een cursor. U maakt eerst een keuze uit een geschikt lettertype (font) door in het **tekst** menu in de balk de optie *font* te kiezen. U selecteert het font mediapoint 20, dat een lettertype is met een hoogte van 20 punten. Tik vervolgens de tekst in " F1 ". Om de kleuren van de tekst aan te passen kunnen we door een dubbelklik op de tekst het hele woord selecteren. Als we een

dubbelklik op de eerste regel doen en daarna met de muis naar beneden slepen kunt u bijvoorbeeld ook een paar regels tegelijk doen. U kiest vervolgens uit het **tekst** menu voor *kleuren* en selecteert voor donkerbruin rechts onderin. Onze tekst "F1" is nu donkerbruin.

U kunt ook de tekst een stijl meegeven zoals bijvoorbeeld vet of cursief en onderstreept. Dat gaat op dezelfde manier als de kleur veranderen. Deze opties staan in hetzelfde tekst menu. De optie geen geeft alle tekst met een bepaald effect juist geen effect. De keuze *opmaak* uit het menu heeft wat meer in huis. U komt hier straks aan toe, want we gaan eerst de tekst nog even op de juiste plaats zetten. Als u in het kader van uw brush klikt en daarna de CTRL toets ingedrukt houdt, ziet u de tekstmarge's (het gebied waar onze tekst in staat). Door met de muis de bovenste horizontale lijn vast te houden kunt u het hele tekstvenster naar beneden slepen zodat deze op de door u gewenste plaats staat. U bent bezig met een afbeelding van een funktietoets. Spiek maar even op uw computer waar de tekst ongeveer moet komen te staan. Door het kader aan de verticale lijn vast te pakken, kunt u het hele veld horizontaal verschuiven. Als u dit klaar heeft, gaat u de brush en de opliggende tekst kopiëren. Dit gaat door de brush op het scherm te selecteren, in het menu **bewerk** de optie *kopiëren* aan te wijzen. Er verschijnt een requester zie figuur 2.

U heeft drie van die knopjes nodig voor het werkstuk, dus u moet er nog twee kopiëren van maken. Selecteer *kopieer 2 maal* (twee kopiën maken). TEL 0 OP BIJ X (niet overschrijven over

de horizontale as) en TEL 100 OP BIJ Y, (de brush is 81 punten hoog. Door er een getal van 100 van te maken, verspringt hij tussen elk kopie 19 punten.

Nadat u op OK heeft geklikt, wordt uw afbeelding netjes onder elkaar op het scherm gezet. U kunt nu op de zelfde manier als bij de eerste even de tekst aanpassen van de twee extra funktietoetsen die u erbij heeft gekregen en er respectievelijk F2 en F3 van maken. Als laatste artwork zet u langs elke toets even een wit tekstkader door met de muis gewoon even het kader uittekenen op het scherm (de kleur wit is standaard). Maak een rechthoek rechts langs de bovenste funktietoets, ongeveer de zelfde hoogte en vijf maal zo breed. Dit kader kopieert u weer op dezelfde manier als u al gedaan heeft met de brush: niets bij de X optellen en 100 bij de Y. Als het goed is gegaan, staat er nu naast iedere brush een witte rechthoek op het scherm. Zoals net dubbelklikt u op het witte kader om in de tekst editor te komen en kunt u vervolgens wat tekst intikken, waaruit blijkt wat er achter de functie toetsen zit verborgen. Klik twee maal op de bovenste rechthoek en kies voor *font* uit het **tekst** menu. Vervolgens selecteert u het font AVARETT_HI 53.

Nu gaat u voor het eerst naar het **opmaak** menu en klikt op het knopje inspringen, totdat deze op centreren staat. Nu staat onze tekst netjes in het midden.

Buttons

Tik de tekst in "DEMO". Door weer met het tekstkader te schuiven, kunt u de tekst op de verticale as centreren. Ga verder met de andere rechthoeken. Als u klaar bent, programmeert u nog even een paar buttons (knopjes) op uw pagina. Kies uit het **diversen** menu de optie *knoppen*. Het actieve kader is gemarkeerd met een randje. Met de TAB toets verspringt u van kader of klikt u met de muis op het gewenste kader. U kunt de fysieke toetsen op het scherm een functie geven door er een actieve button van te maken. Selecteer de F1 button en stel alles in zoals in figuur 4 en doe dit ook bij de andere buttons. Vergeet niet het veld TOETS bij de andere buttons te veranderen. Selecteer als laatste *bewaar als* uit het **project** menu om de pagina te bewaren. U noemt het werkstuk "opstart" en na het bewaren gaat u weer terug naar het hoofdmenu en kunt u uw werk even bekijken

Importeer		Knoppen	
☐ Achtergrond	☐ Schalen	Actie: <input type="text" value="Goto"/>	
☐ Plaatje, anim of anim brush		Naam: <input type="text" value="Knop1"/>	
☐ Scherm		Reactie: <input type="text" value="Inverteer A"/>	
☐ Tekst		Uolg: <input type="text" value="Ja"/>	
☐ Datatype		Geluid: <input type="text" value="Geen"/>	
<input type="button" value="OK"/>	<input type="button" value="Annuleer"/>	Toets: <input type="text" value="F1"/>	☒
		Maak: <input type="text"/>	
		<input type="button" value="Alle"/>	<input type="text" value="Venster: 1"/>
		<input type="button" value="OK"/>	<input type="button" value="Annuleer"/>

door op SPEEL te klikken. U krijgt nu uw pagina te zien en als u op een door uw geprogrammeerde functie toets drukt ziet u dat de bijbehorende brush afbeelding even van kleur verandert. Mediapoint ziet dus dat u een functietoets aanraakt en voert de opdracht, die u aan deze button heeft gegeven, uit. Er gebeurt verder natuurlijk niets, maar dat komt omdat het nog niet helemaal klaar is. U maakt het script nog even helemaal af met nog wat extra pagina's en labels, zodat u daarna de buttons kunt vertellen om

daar naartoe te springen, wanneer u op een toets drukt. Met de ESC toets stopt het script. Plaats op de eerste regel in het script een ikoon voor muziek (zie **Amiga.X** nr 8), kies vervolgens een willekeurige module uit de lijst en zet de pagina tijd van deze pagina op 00.00.00.0. Plaats op de tweede regel een ikoon voor een label.

Lusjes

Geef het label de naam "lusje1" en zet op de vierde regel (die na de eerste gemaakte pagina) een goto ikoon. Vul in goto "lusje1". Zet op regel vijf na de goto opdracht een nieuw label met de naam " lusje2 " en plaats na de deze regel een pagina ikoon. Zet hier vervolgens alle pagina's uit de lijst van pagina's neer, die met AIM beginnen. start met AIM.Advertisement en eindig met AIM.Titling. Plaats als laatste nog een goto opdracht op de laatste regel in het script en laat deze naar het label "lusje1" springen.

Als u het niet meer helemaal kunt volgen dan kunt u het beste het eerste artikel uit **Amiga.X** nummer 8 nog een keer doornemen. Als laatste gaat u de knoppen (buttons) vertellen wat er moet gebeuren als een gebruiker op een functietoets drukt. Kies uit het **diversen** menu de optie *knoppen*. U krijgt nu een requester waarin links alle pagina's staan, waarbij buttons zijn gebruikt. Klik op uw pagina "opstart". De buttons, die u heeft aangemaakt, verschijnen nu rechts in de lijst. Klikt u op de bovenste en daarna op het knopje *kies* onderaan in het venster. U ziet nu een lijst van alle labels in het script.

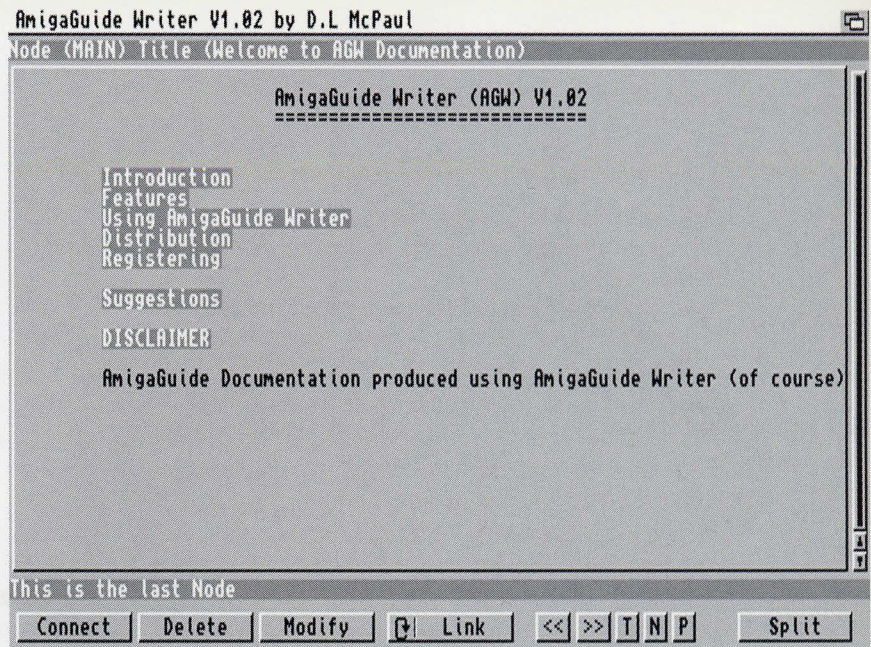
Stel alle knoppen zo in, dat die naar lusje2 springen. Klik op OK als u klaar bent. U bewaart het script door in het **project** menu de optie *bewaar als* te kiezen en geef het script de naam "demo-script2". U kunt het resultaat bekijken door op SPEEL te klikken. Voor u het weet bent u interactief bezig.

AmigaGuide biedt de mogelijkheid om tekst files op een 'boekachtige' manier te lezen.

Hans van Leeuwen

Het AmigaGuide Writer venster.

AmigaGuide Writer versie 1.02

Met AmigaDOS 2.0 introduceerde Commodore het AmigaGuide systeem. AmigaGuide biedt de mogelijkheid om tekst files op een 'boekachtige' manier te lezen en ook is het mogelijk vanuit de tekst programma's op te starten of plaatjes erbij in te sluiten zonder hiervoor een ander programma zelf op te moeten starten, heel handig dus. Eigenlijk is AmigaGuide een soort database.

Nu moet u hiervoor wel weten wat voor code's u voor/na een tekst moet gebruiken, wilt u kunnen aangeven wat u wilt dat er gebeurt als u op een woord klikt in de ingelezen tekst of hoe die tekst er moet uitzien: **dik** gedrukt, *schuin* gedrukt, onderstreept etc etc.

Geen tekstverwerker

Het uit uw hoofd weten van die code's vergt wat hersencellen, ondanks het feit dat de mens er daarvan genoeg heeft, is het altijd leuker om deze voor iets anders te gebruiken. Ik was dan ook aangenaam verrast dat er nu een AmigaGuide tekst-verwerker op de markt is en dan ook nog shareware! Tekstverwerker is helaas nog teveel eer voor AGW, want u kunt er nog geen tekst mee invoeren. U kunt er alleen een tekst mee bewerken, zodat het een AmigaGuide file wordt.

De commando's

AGW staat nog in de kinderschoenen, maar biedt nu al genoeg om flink aan de slag te kunnen. Op het moment ondersteunt AGW de volgende AmigaGuide commando's:

DATABASE <naam>

Deze opdracht staat aan het begin van elke AmigaGuide tekst en bevat de naam van de database.

TITLE <naam>

Deze opdracht geeft elk apart onderdeel (node) van de database een eigen naam.

NEXT <node>

Deze opdracht geeft aan welk onderdeel het volgende onderdeel is, dat moet worden getoond als je verder wilt bladeren in de database.

PREV <node>

Deze opdracht geeft aan welk onderdeel het volgende (vorige) onderdeel is, dat moet worden getoond als je terug wilt bladeren in de database.

WIDTH <grootte>

Deze opdracht bepaalt de maximum lengte van een regel tekst.

HEIGHT <grootte>

Deze opdracht bepaalt het maximum aantal regels tekst op het scherm.

WORDWRAP

Deze opdracht geeft aan de AmigaGuide lezer door dat er 'wordwrapping' mag worden toegepast op regels langer dan de lengte aangegeven met het WIDTH <grootte> commando. 'Wordwrapping' is het afbreken van de regel. Als die te lang word, wordt het woord wat de lengte overschrijdt aan het begin van de volgende regel geplaatst.

NODE <naam> <titel>

Dit markeert het begin van een apart onderdeel (node). <naam> is de naam van de node. <titel> is de titel die wordt getoont i.p.v. de naam van de node.

ENDNODE

Dit markeert het einde van een node aan. De tekst tussen NODE <naam> <titel> en ENDNODE wordt door de AmigaGuide lezers getoond.

TOC <naam van de node>

Deze opdracht geeft aan waar de AmigaGuide lezer heen moet springen als je op de 'Contents' button drukt.

LINK

Deze opdracht verbindt een woord met een node.

ALINK

Dezelfde opdracht als de LINK opdracht alleen wordt de node informatie in een nieuw venster getoond.

RX

Deze opdracht geeft aan dat er een Arexx commando moet worden uitgevoerd.

RXS

Deze opdracht geeft aan dat er een Arexx string moet worden uitgevoerd.

SYSTEM

Deze opdracht geeft aan dat er een AmigaDOS (CLI) comando moet worden uitgevoerd.

AGW kan bovendien ook AmigaGuide files omzetten naar gewone tekst files. AGW is verkrijgbaar via elke goede PD distributeur, Amiga.X of bij de maker. Voor een geregistreerde versie stuurt u 15 Australische dollars naar :

D.L McPaul - P.O Box 2830
Canberra City - ACT - Australia 2601

Het E-Mail adres is:

dlimcpaul@capcon.apana.org.au

Het spreekt vanzelf dat dit pakket alleen werkt op systemen met AmigaDOS 2.0 en hoger.

Conclusie:

Zeer handig maar helaas nog lang niet af. Iedereen die teksten in AmigaGuide formaat wil maken moet dit programma gewoon bezitten.

Minpunten:

Sommige functies kunnen niet worden getest binnen AGW zelf, maar werken wel in een AmigaGuide lezer.

Als u ermee werkt, gaat u steeds vaker wensen dat het programma af was.

U kunt er geen tekst mee invoeren.

Pluspunten:

Duidelijke handleiding, ondanks dat die kort is.

Overzichtelijk werkscherm.

Eindelijk meer hersencellen vrij voor de nog leukere dingen in het leven.

Hans van Leeuwen, telefoon: 038-220374

Lezers reageren

Hierbij wil ik u een voorspoedig nieuwjaar toewensen Als eerste wil ik u bedanken voor de fijne avond waarop de prijzen werden uitgereikt. Het was de moeite van het komen waard. Mijn prijs bestond uit een Photolite van Eureka, maar omdat ik geen CD32 heb, belde ik Frank Hoen op om hem te vertellen dat Photolite niet op een gewone CD-Drive draait. Eureka stuurde mij spontaan een vervangende CD toe. Dat vond ik een geweldige service. Bedankt!

*W. v.d. Braak, Camphuyzenstraat 17,
5344 VK Oss.*

In de eerste plaats, voor allen een gelukkig 1995 en moge **Amiga.X** een succes blijven. Ik ben geen

prachtig hulpmiddel waarmee ik erg blij ben. Ik maak veel gebruik van DPaint, AdPro en Scale. Nu geeft u een cursus met MediaPoint, heel goed, ik ben in het bezit van dit programma, maar ik kon er niet goed mee werken. Dankzij uw lessen gaat het een stuk beter. Helaas vind ik de lessen nogal kort en moet ik steeds een maand wachten tot de volgende. De cursus Real3D vind ik soms te summier en ik wil u vragen of Rudie Jaspers niet iets meer kan uitleggen. Verder nog veel succes met uw tijdschrift.

*Julien Meulenbergs, Schijfwerpersstraat 17,
2020 Antwerpen., België.*

Tja, we proberen veelzijdig te zijn en zoveel mogelijk lezers een plezier te doen. Het zou o.i. trouwens saai worden als de artikelen te lang worden. Uw opmerking hebben we aan Rudie Jaspers voorgelegd.

HOME ENTERTAINMENT '95

Prins Bernhardhoeve Zuidlaren

INTERNATIONALE BEURS

voor computers
Games • Muziek
Videofilmen • Koopvideo
MultiMedia • MIDI
CD ROM • CD-I
Hardware en Software

10 - 11 - 12 februari '95

Sega-stand met wedstrijden!

vrijdag 13.00 - 22.00 uur • zaterdag/zondag 10.00 - 17.00 uur

PC DISCOUNT

Eéndaagse regionale computer-koopjesbeurzen (35 beurzen per jaar)

Voor hobbyist en zakelijke gebruiker, PC • Amiga • Atari • MIDI
Video-Games • Hardware • Software en Supplies tegen dumprijzen

za	21 januari	.....Groenordhallen	.....Leiden
za	4 februari	.....Zeelandhallen	.....Goes
vr/za/zo	10/11/12 februari	.....Prins Bernhardhoeve	.....Zuid Laren
za	18 februari	.....Ahoy	.....Rotterdam
za	25 februari	.....WRZV-hal	.....Zwolle
za	4 maart	.....Sporthal de Mammoet	.....Gouda
za	11 maart	.....Evenementencomplex 't Ven	.....Venlo

GAMES

Op elke beurs zal een Sega-stand aanwezig zijn met spelletjes- apparaten. Er zullen wedstrijden worden gehouden. De 3 spelers met de hoogste score ontvangen een prijs. De regionale winnaars zullen met elkaar de strijd aanbinden op de grote manifestatie Games '95 van 7-9 april in de Jaarbeurs te Utrecht met als hoofdprijs een Sega Megadrive met CD-speler t.w.v. f 1000,-

GRATIS TOEGANG

NEEM EEN PASJE VOOR EEN GEMAKKELIJK EN GOEDKOOP
BEZOEK AAN ALLE COMPUTERBEURZEN. WORD DEEL-
NEMER AAN STICHTING COMPUTERCREATIEF!!

Voor een gering bedrag van slechts f 59,50 per jaar wordt u in staat gesteld alle door Computercreatief en InterExpo & Media georganiseerde beurzen, zonder verdere entreekosten te bezoeken.

Aanmelding opsturen naar: Postbus 61492, 2506 AL Den Haag • Het bedrag f 59,50 per jaar storten op Rabobank Scheveningen t.n.v. Computercreatief, rekeningnummer 35.76.24.173 of Postbank nr. 4063508. Daarna ontvangt u het pasje.

Benelux Computer '95

PC • ATARI • AMIGA • MIDI • VIDEOGAMES

BEURSGEBOUW EINDHOVEN

Win een
PC-486

Sega-stand
met wedstrijden!

27 - 28 - 29 januari '95

vrijdag 13.00 - 22.00 uur • zaterdag/zondag 10.00 - 17.00 uur

REDUKTIEBON
f 5,- voordeel

f 5,-

Aangeboden door:
Amiga X 02/95

PC Discount • Benelux Computer '95 Home Entertainment '95 • GAMES

Naam + Voorletters: .....

Adres: ..... Nr: .....

Postcode/Plaats: .....

Land: .....

Elke dag maakt u kans op vele prijzen!

Hoofdprijs GRATIS PC-486 twv f 2500,-

• Deze bon mag niet gekopieerd worden •

InterExpo & Media • Info 070-3588929

Aangeboden:

Spelregels: het is niet toegestaan deze rubriek te misbruiken om software kopiën van originele software te verhandelen. Wij houden daar streng toezicht op. Mocht het toch nog door de mazen glippen, dan houden wij ons daarvoor niet aansprakelijk.

Commodore Amiga 500 + modulator, Philips monitor (past niet op de computer) + extra geheugen + muis + muismat+joystick+boeken+maga zines.
Vaste prijs F 450,- eventueel met nieuwe software waaronder Mortal Combat, Terminator, Swiv, Donk, Mythe en een mooi kaart programma.
Telefoon: 05162-2724

A600 HD, 2MB, 30MB HD, veel software etc.
Prijs Fl 650,00
Telefoon: 040-818435 na 6 uur.

Nerhiki Pro Genlock voor Amiga, gebruikt als stand alone of te integreren in Video editing systeem.. Kwaliteit voor U-matic sp of bv. Features: werkt op alle Amiga's. 19" rack montage Output composiet video 600 lijnen in PAL, Formaat Loop True referentie signaal.
Nieuw 4650,- Nu F 1.000 ex BTW.
Telefoon: 077-548125 - 546881

Amiga 500, 1MB, plus externe diskdrive + 500 disks + accessoires F 450,00
Telefoon: 040-838435

1200 diskettes voor Atari 30XE F 200,00
Telefoon: 040-838435

Amiga 1200, 2 mb geheugen, 210 mb harde schijf met Scala

2.1. Prijs: fl. 1300,-
RocGen plus RG 310 C genlock voor Amiga 500 of 2000. Prijs: fl. 200,-
J.V.C. Video Editing Processor IX.SV 77. Prijs: fl. 550,-
Telefoon 04120-33705.

GVP A3001 Turboboard voor A2000, 030-25Mhz, 4MB, At-controller. Prijs F 450,-
Telefoon: 02155-28505

CD32 met communicator en toetsenbord. Prijs F 450,-
Telefoon: 070-3296744

Amiga 3000, 105 HD, 31/16 bits, 68030/25 Mhz., 2 ingebouwde hd 3,5" floppiedrives., 6MB ram.

A1950 monitor Multiscan, toetsen en muis. DCTV 24 bits frame buffer & digitiser, incl. tekenpakket en boek. GST Gold Pro Y-C prof. genlock.

Broadcasttitler met boek. DPaint IV met boek en 2 videobanden.

Morphplus met boek. Real3D met boek en videoband. Scenery animator met boek. Professional Page 3,0 met boek. Turbo Print Professional met boek.

Alles in één koop: F 3.950,-
Telefoon: 010-4658417

Gezocht:

Programma gezocht genaamd "Hyperbook" van Golddisk, of alleen te manuals.
Telefoon 074-423683

Gezocht: Genlock voor Amiga500 tegen redelijke prijs.
Telefoon: 01887-3345

Wie wil er Public Domain software ruilen met mij. Stuur je lijst met PD naar mij en dan stuur ik mijn lijst naar jou. Mijn adres: Stefan Mansier, Coudorp 23, 4455 AH Nieuworp. Fax: 001196-13673.

Goede grafiek tekenaar, hoeft niet specifiek Amiga, geïnteresseerd in het maken van spellen. Professionele carrière als uitgangspunt. Schrijven naar: Martijn Stam, Reinwardtstraat 10, 2041 CD Zandvoort.

Gezocht: Digitiser (merk

onbelangrijk) extern/ intern.
Telefoon: 036-5315150

Gezocht: grafische kaart
Telefoon: 036-5315150

Gezocht: A 4000. Na 6 uur.
Telefoon: 075-702932

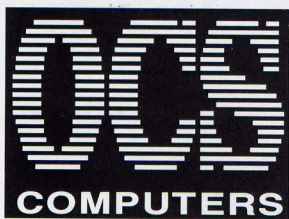
Gezocht: Beschrijving van Commodore monitor Ranger 15
Telefoon: 03469-1607

Gezocht: Beschrijving van de Commodore flicker fixer AGA 2000E
Telefoon: 03469-1607

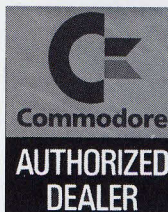
Gezocht: Beschrijving en bijbehorende controle diskette van de harddisk controller Commodore v.d. A2500 met nummer VX-B-VO-8849
Telefoon: 03469-1607

A4000 of A1200

HIER GRATIS GEPLAATST:
computerspulletjes te koop of gevraagd op te geven via ons telefoon, FAX of BBS-nummer.

TEL. 078-197070
FAX 078-195788
V.Goghstraat 1-5
3331 VM Zwijndrecht

Wij zijn zeer gemakkelijk met eigen en openbaar vervoer te bereiken, met de auto neemt U afslag Zwijndrecht (A16), vervolgens richting centrum, na het spoorwegviaduct bij het eerste stoplicht 2 x links en 1 x rechts, ruime GRATIS parkeergelegenheid voor de deur.
Op 100 mtr. afstand van het NS-station.

Amiga 4000/030 4 mb 130 mb
Amiga 4000/040 6 mb 130 mb
Amiga 4000/040 **Tower** 6 mb 130 mb
Amiga 1200 2 mb
Amiga 1200 2 mb 210 mb conner
GEHEUGEN-UITBREIDINGEN
SCSI + SCSI-controller v. **A1200**
4 MB simm A4000
Supra RX 500 2-8 MB A500 extern
Commodore A2058 2-8 MB A2000
68882-25 Mhz copro A1200/4000
68882-50 Mhz copro A1200/4000
HARDDRIVES/CONTROLLERS
GVP HD-8+ 85 MB A500
GVP A4008 85 MB A2000/4000
GVP A4008 losse controller
Archos Overdrive CD-ROM A600/1200
FASTlane Z3 fast SCSI-2 voor **A4000**
Syquest removable hardd. 270 MB 3,5"
Quantum LPS 340S 340 MB SCSI
HP 1 GB Fast SCSI-II harddisk
Losse inbouw-drives A1200
GENLOCKS
Electronic design PAL Genlock
Electronic design Y/C Genlock
Electronic design Neptun Genlock

B SPECIALE AANBIEDING

GVP 1230 TURBO

40 Mhz 4 MB FL 995,-

Syquest SQ-555 380,-

Fargo Primera therm.wax

275,- kleuren-printer 995,-

445,- Amiga Stereo

395,- Kleuren-monitor

295,- Nu 395,-

150,- Amstrad Mega PC

295,- NU 1095,-

895,-

795,-

395,-

595,-

895,-

895,-

595,-

1495,-

1295,-

595,-

795,-

1295,-

TURBOBOARDS

MB1230 XA A1200 40 MHZ 4 MB. 845,-

MB1230 XA A1200 50 MHZ 4 MB. 995,-

MTEC 1200 28 Mhz 030 turbo 4 MB 695,-

MTEC 500 14 Mhz 020 turbo v.a. 295,-

WARP engine 40 Mhz 040 turbo-board m. FAST-SCSI contr. v. A4000 3295,-

SCANNERS, SAMPLERS, DIGITIZERS

Alfa Data handscanner 256 gr.w. 465,-

Epson GT-6500 24-bits flatbed 1995,-

Microdeal Megalosound sampler 99,-

Microdeal Clarity 16-bits sampler 395,-

Frame-Store real time digitizer 795,-

Vlab Y/C digitizer intern A2000/4000 745,-

DIVERSEN

Microvitec 1438 (meer resoluties dan 1942) 995,-

KCS dual HD-drive 498,-

CD-32 met 2 titels 495,-

Atari PORTOFOLIO computer **99,-**

Atari LYNX spelcomputer **69,-**

GVP EGS true color grafische kaart 895,-

SX-1 CD-32 expander **545,-**

Alfa Data multiface card 295,-

Best **28K8** extern fax-modem **525,-**

Lightwave 3D modeller **1495,-**

Amiga 1200 tower **595,-**

JS100 - vervolg

Hennie Pompe, de maker van JS100, uw weet wel, dat jingle programma, heeft ons laten weten dat u zich bij hem kunt laten registreren. Voor F 25,- (exclusief porto) kunt u zich laten registreren. Als bonus krijgt u van hem ook nog 7 diskettes vol met sampled sounds, die geschikt zijn voor zowel de videonaut als de deejay. De programmadiskette is verpakt in hardcover.

Heeft u speciale jingles, plaats ze dan op ons BBS.

In de praktijk

De eerste deejay heeft zich al gemeld als gebruiker van het programma. Deejay Joland Verhees uit Someren (noord brabant) verzorgt live op zaterdagavond samen met JS100 alle jingle's in Discotheek CARMEN.

Let op

*Samples die zijn bewaard vanuit JS100 hebben een eigen header waarin de instellingen staan, die in het programma zijn gemaakt. A.o.: volume van het sample de afspeelsnelheid, de echo instellingen, de kanaal blokkade's en de loop informatie. U kunt de samples wel in een ander muziek programma weer laden, maar door de extra informatie aan het begin van sample zal er een kleine storing in het begin zitten als u die weer afspeelt.

*key bestanden zijn niet beperkt in geheugen gebruik, uw Amiga wel.

AlfaData

Er ging het gerucht dat Alfa Data er niet meer zou zijn. Na onmiddellijk contact te hebben opgenomen met Alfa Data Benelux, bleek van dat gerucht niets waar te zijn. Kunnen we weer allemaal met een gerust hart met AlfaData verdergaan.

Adverteerders index

Amiga.X	Pagina 33
Barlage	Cover Pagina 2,3
CompArt printservice	Pagina 14, 26
Computer City	pagina 14
DataPD	Pagina 14
Desk	Pagina 18
ECD Computers	Pagina 24
Eureka	Cover Pagina 4
InterExpo & Media	Pagina 38
Macrosystem	Pagina 18
O.C.S.	Pagina 18, 39
Transform	Pagina 14
Two-Expo	Pagina 26

Inhoud coverdisk 5

Diverse listings: Arexx, AMOS, Blitz, alsmede de ontbrekende files van Ncomm van disk 4.

Utilities: Kingcon, een nieuwe shell waarin veel meer mogelijk is.

Programma: Post (gevonden op een Fishdisk), een postscript programmeertaal, waarin u ook o.a. postscript op uw scherm kan zetten, of naar uw printer, of naar disk.

Gimmic's Waggler: een joystick spel waarmee u kunt laten zien hoe snel u met een joystick overweg kunt.

Inhoud coverdisk 6 disk 6

WorkBench disk algemeen: Handige files om tekst, plaatjes en muziek te laten horen en om plaatjes en tekst te laten zien. Deze disk is zelfstartend, bewaar hem goed, we gebruiken hem steeds opnieuw.

Diversen en utilities: Muziekmodules en GuiArc. GuiArc is een crunch programma, met een op diskmaster gelijkende interface. En het plaatje clown.tif gebruikt bij onze DTP cursus.

Schietspel: Galaga

Inhoud coverdisk 7

Diversen: Muziekstukjes op zijn Kerst en de files gebruikt bij de Real3D cursus.

Utilities: MTool en Powersnap. Powersnap staat uitvoerig beschreven in ons nummer 6.

Spel: Diverse spellen, schijfspel, puzzelspel, doolhof.

Inhoud coverdisk 8

Algemeen: Iff-0PLaatje vuur en Real3Dobeject.

Utilities: A.I.B.B. versie 6.1 (systeem informatie).

Spel: Megafruit van Dimensions uit Zandvoort.

Nummer 0 is weer leverbaar. Wij hebben hem in zwart/wit gecopieerd. Van Amiga.X nummer 1 t/m 8 zijn er nog een beperkt aantal exemplaren leverbaar. Te bestellen door per nummer Fl. 9,95 over te maken op ons postbanknummer in Nederland of België.

Werkbank 3.0 op zijn Nederlands

Werkbank 3.0 is in het Nederlands geschreven door Ivo Vandermarliere en uitgegeven door J.P.C. te Genk, België. U kunt dit boek bij ons bestellen door Fl. 75,00 over te maken op onze postbank-rekening. (Fl. 65,00 en Fl. 10,00 porto) onder vermelding van WB3. U krijgt van ons na ontvangst van het bedrag het boek compleet met een aardige attentie toegestuurd. De voorraad is beperkt.

Onze postbankgegevens staan op pagina 33.

COMPUTER

HARDWARE

BARLAGEKERKRADE Tel. 045-425881 / 045-425043 / 045-425044 Fax 045-424411
Kaalheidersteenweg 262 6467 AH KerkradeDEN HAAG Tel. 070-3684748 Fax 070-3688992
Rabarberstraat 142A 2563 RP Den HaagDOKKUM Tel. 05190-20274 Fax 05190-95800
Boterstraat 6 9101KG Dokkum**Vector**

Sounddigitizer	239,-
Micro sound sampler	125,-
Midi interface mini	89,-
Midi interface plus	159,-
Mouse/joy adaptor	39,-
Trackdisplay	129,-
Mouse	39,-
Multi IO,2 parallel,4 serieel	369,-
Vector 1200,4MB	549,-
Vector 600,1MB	129,-
Vector 500+ , 1MB	99,-
Vector falcon 8000 SCSI	299,-
Vector falcon SCSI A570	349,-
Vector 2MB voor A570	349,-

Scala

Scala MM211	199,-
Scala MM300	649,-
Scala MM400	849,-

Lightwave V3.5

Het renderpakket voor
de Amiga !!!

Prijs Fl. 1799,-
Binnenkort ook voor
Windows, windows NT
en diverse workstations

Heeft U interesse??
Bel ons voor meer
informatie..

GVP

GVP A4008	349,-
G-Force A1230,40/0/0	499,-
G-Force A1230,40/0/4	899,-
G-Force A1230,40/40/4	1099,-
SCSI controller A1291	179,-
G-Force 4000 040,40 mhz	1999,-
4 MB voor G-Force	499,-
16 MB voor G-Force	2199,-
GVP EGS 28/24,2MB	849,-
GVP EGS 28/24,2MB + Image FX EGS	899,-
GVP DSS 8+	149,-

Pagestream V3.0
Fl. 599,-

KCS

Power PC Board voor A500	95,-
Dual drive extern	499,-
Power cartridge voor C64	69,-

Diversen

DKB A4091 Fast SCSI contr.....	849,-
Emplant Mac emulator	1299,-
Emplant PC Module (maart 95) ..	249,-

OPRUIMING

Gigatron voor A500.....	269,-
256KB voor A1000	15,-
Atari 2600,32 games	25,-
Joysticks vanaf	10,-
Printerkabel	5,-
Sounddigitizer digimaster junior	35,-

**Barlage Computer Hardware .. Nu exclusief
distributeur voor :**

**Cloanto
Personal
Paint**

Introductieprijs Fl. 159,-

**Bent U al geregistreerde gebruiker van Personal paint ,
en U wenst Uw pakket nog te updaten,neem dan contact
met ons op , en wij zorgen voor een update.**

Best modem 14.400 extern	399,-	Alfascan 800 dpi	349,-
Best modem 28.800 extern	599,-	Alfa data optical mouse	89,-
Joypads voor CD32	69,-	Alfa data muis 260 dpi	29,-
Diskdrive 3.5 DD extern	149,-	Alfa data muis 400 dpi	39,-
Diskdrive 3.5 HD extern	289,-	Trackball MT-AC	99,-
CD ROM NEC 2XI	bel	Mouse/joy switch	25,-
CD-ROM NEC 3XI	bel	Expansion adaptor voor A500	39,-
CD-ROM NEC 4XI	bel	Directoryopus	149,-
CD-ROM Toshiba 3401 DS	bel	CANDO V3.0	bel
CD ROM Toshiba 4101 DS	bel	DAT streamer 2GB	1995,-
CD-ROM Mitsumi 3-speed	bel	DAT streamer 16GB	2695,-

OverdriveCD

Fl. 599,-

Maxon Basic V3.0	249,-
Maxon Tools	139,-
Maxon CAD	bel
Maxon Twist 2	399,-
Maxon C++ 3 light	239,-
Maxon C++ 3 Developer	549,-
Maxon Cinema 4D version 2	399,-
Maxon Cinema 4D Professional ...	549,-
Maxon Pascal 3	299,-

Bel voor onze aktuele CD32 prijslijst

De Nieuwe Communicator III.

Met Fish en Aminet support, PhotoCD, Mediapoint- en Scala ondersteuning. CD32 als CD-rom voo alle amiga's!

Communicator III 179,-
(met MIDI, keyboard interface. LED's en high speed mode).

PhotoLite 49,-
(PhotoCd's lezen op CD32 ,A1200 en A4000 CD-rom)

CD32 + PhotoLite& 2 games BEL
CD32 + Communicator III 549,-

Turbokaarten A1200:
A1200 ramkaart 4MB vanaf 495,-
Blizzard 1220 4MB BEL
Viper 1230 BEL

De nieuwe verbeterde Mtec A1230 turbo, sneller dan de A4000/030

68030 28Mhz + MMU+ SCSI-II optie + 2 Coprocessor sockets. Autoconfig 32 bit ram, makkelijk uitbreidbaar tot 8Mb en uitstekend getest in Amiga Magazine. Inprikken en klaar!

Mtec 1230 0Mb 395,-
Mtec 1230 4Mb 695,-
Mtec 1230 8Mb BEL
Andere turbokaarten BEL

Nieuw:

A1200 SCSI-II Plus 275,-
(A1200 SCSI-II adapter voor iedere A1200)
14400 Extern Fax/modem 349,-
28800 Extern Fax/modem 549,-
FPU vanaf 49,-
4Mb Simm BEL
A500, 68020 - 0 MB turbo 285,-
A500, 68020 - 1 MB turbo 395,-
(16Mhz, 2 FPU voetjes, 1 of 4 MB 32 bit SIMM optie, Auto config)

HD controllers Dataflyer

A500 SCSI-II of IDE 299,-
A2000 SCSI-II of IDE 199,-
A4000 SCSI-II 295,-
A1200 SCSI II+ 275,-

Software:

Lightwave 3D inclusief gratis tape 1495,-

HELM

Het beste auteurs/presentatiepakket voor iedere Amiga 295,-

EUREKA

40 Mhz!

MBX 1230 40 Mhz 4MB 795,-

De beroemde Microbotics turbokaart tegen een ongelooflijke prijs! Upgrade tot 50Mhz 030/882 en 128Mb RAM, beperkte voorraad!

CD STUNTS

Aminet 3 25,-
Aminet 4 25,-
Photolite 49,-
Alle andere CD's BEL

COMMUNICATOR

HD

A1200, A4000
40 Mb 149,-
420Mb 469,-
700Mb Bel
Kabel A1200 49,-

EUREKA

Kickstart 3.1
A2/3/4000 +A500
vanaf 195,-